Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 136 (3031) ДУШАНБА
14 ИЮНЬ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ҚОЛОҚЛАРСИЗ, СИФАТЛИ ВА УНУМЛИ ИШЛАЙЛИК

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

КПСС Марказий Комитети «КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқувининг вазифалари тўғрисида» қарор қабул қилди

КПСС Марказий Комитетининг қарорида партия ташкилотлари партия аъзолари ҳамда партиясиз активларнинг марксча-ленинча ўқуви соҳасида катта иш олиб бораётганлиги уқтириб ўтилади. 20 миллиондан ортиқ киши партия маорифи системасида марксизм-ленинизм классикларининг асарларини ва КПСС ҳужжатларини ўрганмоқдалар, партия тарихини, сиёсий иқтисод, философия, илмий коммунизмни, экономика ва бошқариш асосларини эгалламоқдалар. Комсомол сиёсий ўқуви, меҳнаткашларнинг иқтисодий таълими, коммунистик меҳнат мактаблари, халқ университетлари сони ҳам анча кўпайди. Мана шуларнинг ҳаммаси коммунистлар ва партиясизларнинг ғоявий-сиёсий савиясини, коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишда уларнинг активлигини оширишга ёрдам бермоқда.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети ҳозирги шароитда партия ўқувининг аҳволи КПСС XXV съезди томонидан ички ва ташқи сиёсат соҳасида белгиланган вазифаларга, партиянинг идеология ишига мувофиқ равишда янада такомиллаштиришга муҳтождир, деб ҳисоблайди. Партия ва халқнинг олиб бораётган революцион қайта қурувчилик фаолиятининг доираси ва ҳажми, фан ва техника, экономика ҳамда социал муносабатларнинг ривожи, совет кишилари онгининг ва турмуш фаровонлигининг ўсиши, халқаро вазиятда социализм фойдасига бўлаётган йирик ўзгаришлар жаҳон миқёсида буржуа ва ревизионистик идеология билан курашни янада кучайтириш зарурлиги партия ташкилотларининг партия аъзоларини ва кенг оммани ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш соҳасидаги ишларига нисбатан тобора каттароқ талаблар қўймоқда.

Марксча-ленинча ўқув коммунистларни, барча меҳнаткашларни, Маркс—Энгельс — Лениннинг ғоявий мероси, КПССнинг тарихий тажрибаси билан қуроллантириши, партия сиёсатини чуқур билишни, коммунистик идеологиянинг, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми принципларини қаттиқ туриб ҳимоя қила олишни, ижтимоий ҳаётдаги янги воқеаларга илмий нуқтаи назардан баҳо бериш ва амалий иш учун тўғри хулосалар чиқара олишни ўргатиши керак. КПСС Марказий Комитети коммунистларнинг ғоявий-назарий ўқишини яхшилаш, партия сафларининг жипслигини янада мустаҳкамлаш учун меҳнаткашлар ўртасида партия аъзоларининг обрў-эътиборини, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш учун муҳим омил, деб ҳисоблайди.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига КПСС XXV съезди қарорлари асосида коммунистлар ва партиясизларнинг марксча-ленинча билимини янада ошириш, ўқишнинг мазмунини бойитиш, унинг назарий савиясини ошириш юзасидан амалий чоралар кўришни таклиф қилди. Қуйидагиларга айниқса кўпроқ эътибор берилсин:

— Ягона интернационал таълимот бўлмиш марксизм-ленинизмнинг асосий принциплари, КПССнинг тарихий тажрибаси, КПССнинг сўнгги съездлари ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳамда партия бошқа раҳбарларининг нутқларида, халқаро коммунистик ҳаракат ҳужжатларида назарияга қўшилган ижодий ҳисса чуқур ўрганилсин;

— партиянинг назарияси ва сиёсати коммунистик қурилишнинг практикаси билан, КПССнинг халқаро фаолияти, идеология кураши билан узвий равишда, мустаҳкам боғлаб олиб борилган ҳолда ўрганилсин;

— олинган билимларни кишиларнинг актив ҳаётий позициясига, жамиятимиз ривожининг актуал проблемаларини ҳал этишда амалий қўлланмага айлантиришга эришилсин.

КПСС Марказий Комитети ўртоқ Л И Брежневнинг «КПСС Марказий Комитети Ҳисоботи ва ички ҳамда ташқи сиёсат соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари тўғрисида»ги докладини, «1976-1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»ни ва КПСС XXV съездининг бошқа ҳужжатларини ўрганишни партия ўқувининг ва оммавий пропаганданинг ҳозирги даврдаги энг асосий вазифаси деб ҳисоблайди, буни съезд қарорларини сўзсиз амалга ошириш учун зарур шарт-шароитлардан бири деб қарайди.

Партия XXV съезди ҳужжатларини чуқур ўрганиш мақсадида 1976—1978 йиллар мобайнида КПССнинг съезд белгилаб берган муҳим назарий ва сиёсий масалалари курси ташкил қилинади. Партия ўқувининг бошланғич ва ўрта бўғинлари учун тегишли ўқув қуроллари тайёрлаш топширилди.

Ҳозирги вақтда мавжуд ўқув планларини бундан кейин янги предметлар билан тўлдириш назарда тутилган. Бошланғич бўғинда жамият тўғрисида марксча-ленинча таълимотнинг асослари бўйича оммабоп курс ташкил қилинади Бу курс жамият ҳаётининг қонуниятлари тўғрисида, марксизм-ленинизмнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши, унинг ғояларининг реал социализмга, жаҳон революцион жараёнига айланиши тўғрисида тасаввур ҳосил қилиши керак. Ўрта бўғин тингловчилари учун марксизм-ленинизм асослари бўйича курс тайёрлаш белгиланди. Бу курсда диққат-эътибор социализм ва коммунизм тўғрисидаги таълимотга, совет жамияти ривожининг ҳозирги босқичи тўғрисида КПССнинг белгилаган қоидалари ва хулосаларига, марксизм-ленинизмнинг интернационал руҳда эканлигига, Коммунистик партия интернационализмни изчиллик билан амалга ошираётганлигига қаратилади. Олий бўғин учун ривожланган социализмнинг назарияси ва практикаси тўғрисида, КПССнинг иқтисодий, аграр, ижтимоий сиёсати тўғрисида, социалистик турмуш тарзи, халқаро муносабатлар ва совет ташқи сиёсати тўғрисида янги ўқиш курслари тузилади.

КПСС Марказий Комитети совет кишиларининг ҳозирги билим даражасини, тегишли адабиётнинг, кучли информация воситаларининг мавжудлигини назарда тутиб, революцион назарияни эгаллашнинг асосий негизи бўлган мустақил сиёсий ўқиш янада кўпроқ аҳамият касб этишини таъкидлаб ўтади Ўқиш давомида назарий конференциялар, семинарлар, суҳбатлар ўтказиш, амалий топшириқларни бажариш, рефератлар тайёрлаш, социал-иқтисодий анализлар қилиш каби машғулотларнинг актив форма ҳамда методларини кенг қўлланиш керак.

Қарорда марксча-ленинча ўқишни ташкил этишга табақалашган ҳолда ёндашишни изчиллик билан амалга ошириш, ўқиш предмети ва формасини танлаб олишда ихтиёрийлик принципига қаттиқ риоя қилиш зарурлигига эътибор жалб этилди Шу билан бирга коммунистларнинг ўз ғоявий-сиёсий билимини ошириш соҳасидаги ишлари устидан назоратни кучайтириш сиёсий ва иқтисодий ўқишга мавҳум-маърифатчилик ва ўта амалиётчилик билан ёндашиш фактларига барҳам бериш талаб қилинади. Барча коммунистлар ва биринчи навбатда раҳбарларнинг ўз ғоявий-назарий савиясини оширишни меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда актив қатнашиш билан системали равишда боғлаб олиб боришига эришиш лозим.

КПСС Марказий Комитети мавжуд ижобий тажрибани назарда тутиб, партия комитетларига коммунистлар ва партиясизларнинг, раҳбар ходимлар, идеология кадрларининг ғоявий-назарий савиясини ошириш, пропагандистлар, сиёсий ахборотчилар тайёрлашнинг самарали формаларидан бири бўлган марксизм-ленинизм университетларини ривожлантиришни тавсия қилди. Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, мақсадга мувофиқ деб топилган тақдирда республика пойтахтлари, ўлка ва область марказларидаги шаҳар партия комитетлари марксизм-ленинизм университетларини иттифоқдош республикалар (областларга бўлинмаган жойларда) Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетлари ҳузуридаги марксизм-ленинизм университетларига айлантиришга, уларни сиёсий маориф уйларига бўйсундиришга рухсат берди. Республика, ўлка, область территориясидаги бошқа университетлар уларнинг тегишли шаҳар ва район партия комитетлари раҳбарлиги остида ишловчи филиали қилиб қайта қурилади.

КПСС Марказий Комитети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига, ВЛКСМ Марказий Комитетига, ВЦСПСга, Бутуниттифоқ «Билим» жамияти правлениесига, министрликлар ва идораларга марксизм-ленинизмни ўрганиш оммавий формалари, чунончи комсомол сиёсий ўқуви, меҳнаткашларнинг иқтисодий таълими, коммунистик меҳнат мактаблари, халқ университетларининг назарий савиясини янада ошириш ва таъсирчанлигини кучайтириш юзасидан конкрет чоралар кўриш таклиф этилди. Совет кишиларини ғоявий-сиёсий, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида, меҳнатсеварлик ва ахлоқий тарбиялашда, ҳар бир меҳнаткашни топширилган иш учун ўз ишининг сифати учун юксак масъулият руҳида тарбиялашда мазкур мактаблар ва университетларнинг роли янада кучайтирилсин.

Партия комитетларининг диққат-эътибори пропагандистлар билан ишлашни кучайтиришга, бу ишда пропагандист кадрларга нисбатан меҳрибонлик кўрсатиш тўғрисида, уларнинг билими ва маҳоратини тинмай ошириш зарурлиги тўғрисида ленинча топшириққа ҳеч сўзсиз амал қилишга жалб этилди. Пропагандистларни пухта танлаш, уларнинг назарий ва методик ўқишини яхшилаш, уларни хабардор қилиб туриш, ишдаги тажрибаларни ўртоқлашиш, пропагандистларнинг ижодий иши учун шарт-шароит яратиш, коллективни иқтисодий ва социал ривожлантириш вазифаларини тушунтириб бериш ва бу вазифаларни бажаришга уларни жалб этиш лозим. Пропагандист ишига энг муҳим партиявий топшириқ деб қараш, уларнинг олижаноб меҳнатини рағбатлантириб туриш керак Партия комитетларига сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг ишини яхшилаш, уларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш чораларини кўриш топширилди.

Марказий газета ва журналларнинг редакциялари, Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси марксизм-ленинизмни ўрганувчиларга ёрдам тариқасида сиёсий ҳамда иқтисодий ўқишнинг назарий масалалари ва практикаси хусусида, пропагандистларнинг иши хусусида цикл мақолалар, консультациялар, эшиттиришлар уюштиришлари лозим «Политическое самообразование» журналининг ишида пропагандистларга ва назарияни мустақил ўрганувчиларга назарий ва методик ёрдам кўрсатиш, партия ва комсомол ўқувидаги иш тажрибаларини ёритишга эътибор бериш таклиф қилинди Меҳнаткашларнинг иқтисодий таълимини илмий методик жиҳатдан таъминлашда «Экономическая газета»нинг ролини ошириш кўзда тутилди.

«ЎНЛАР ТАШАББУСИ» ИЖОДКОРЛАРИ ҲУЗУРИДА

Анна Верзилина ўз сўзи устидан чиқмоқда

Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқувчиси Анна Сергеевна Верзилина беш йилликнинг иккинчи йили плани ҳисобига ишлай бошлади. Ишчи аёл ана шу ғалаба йўлини съезд олди зарбдор вахтаси кунларида бошлаган эди. У 48 станокка — нормада белгиланганидан икки баравар кўп станокка хизмат қила бошлади. Унга 1938 йилда ўрнатилган автоматлар топширилганлигига қарамай, тажрибали тўқувчи автоматлардан унумли фойдалана бошлади. Автоматлар жуда кам бекор туриб қолади, чунки Анна Сергеевна меҳнатнинг жадал усулларини қўлламоқда, ҳар бир операцияда секундларни тежайди. У бошқараётган станокларда ипларнинг узилиши бутун цехда бўлганидан кам бермоқда. Мастер ёрдамчиси Риф Галиев машина-ускуналарни техникавий жиҳатдан намунали ҳолатда сақламоқда, тўқувчи эса уларни диққат билан кузатиб туради, ўз вақтида ипларнинг узилиши олдини олади.

А. С. Верзилина йил бошидан буён 219112 метр сурп тўқиди. У тўқиган бутун газлама биринчи сортга қабул қилинди.

Коммунист А. С. Верзилина ўз муваффақияти тўғрисидагина ўйлаётгани йўқ. У «Ёш ишчига — мураббий марраси» деган ҳаракатнинг ташаббускоридир. У ўз шогирдлари Антонина Молодова ва Светлана Фасхутдинова билан биргаликда беш йилликнинг биринчи йил учун ўз зиммасига социалистик мажбурият олди. Улар имзолаган шартномада бундай дейилганди: Анна Сергеевна 7 ноябргача типовой тиғизлик — 24 станокдан 28 — 30 станокка ўтишда Антонина билан Светланага кўмаклашади. Улар бу маррага муддатидан олдин эришдилар. Антонина нормадан ташқари сал кам 22 минг метр газлама, Светлана эса 14,6 минг метр газлама тўқиб берди.

Ҳозир комбинат ишчиларидан 1312 киши оширилган тиғиз график асосида ишлашга ўтди. Тўқимачиликда қўшимча равишда 27 станок-смена, йигирув цехида 34 машина-смена ишга туширилди. Бу эса комбинатга йил бошидан буён пландан ташқари бир ярим миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш имконини берди.

Борис Ефремов йиллик планни бажарди

Токарь, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. В. Ефремов «Ташсельмаш» заводида йиллик нормани биринчи бўлиб бажарди. 11 июнь куни завод дарвозаси ёнига илиб қўйилган «Молния» ана шу муваффақият ҳақида хабар қилди.

Меҳнатни илмий ташкил этиш, технологияни доимо такомиллаштириш, қирқувчи прогрессив асбобни кенг қўлланиш, икки станокда ишлай билиш — донгдор станокчи маҳоратининг фақат бир қисмидир.

— Мураккаб кассет прессформаларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга Ефремов қўшган ҳисса айниқса муҳимдир, — деб ҳикоя қилади асбоб цехининг бошлиғи И. М. Малярович. — У йил бошида корхонада биринчи бўлиб янги ишга киришган эди. Ҳозир эса прессформаларни ишлаб чиқаришни муваффақиятли ўзлаштириб, ана шундай аниқ деталларнинг етти комплектини тайёрлаб берди. Бу эса нормада белгиланганидан анча кўп.

Б. Ефремов ва у бошчилик қилаётган бригада бутун цех учун намунадир. В. Колесов бошлиқ асбобсоз слесарлар бригадаси, Г. Раҳмаилова бошлиқ слесарлар бригадаси, «Ташсельмаш» заводининг бутун коллективи Б. Ефремовни меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришганлиги билан табрикламоқда.

(ЎзТАГ).

Рефератлар ёқланди

Уқитувчилар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш марказий институти партия ўқуви системасининг олий звеноси тингловчилари ўқув йилини «Партия ривожланган социализм шароитида» деган мавзудаги илмий-назарий конференция билан якунладилар.

Тингловчилар, кафедра доценти Д. Мавашев, партия ташкилотининг секретари Т. Ниёзматова, институт директори М. Нишонов ва бошқалар партиянинг кадрлар сиёсати масалалари, ғоявий-сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбиянинг бирлиги, идеология ишига комплекс ёндошиш ва бошқа масалалар бўйича қизиқарли, мазмундор рефератлар ёқладилар.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси шаҳар комитетининг секретари В. В. Барабаш қатнашди ва нутқ сўзлади.

«Подъёмник» заводи механика цехининг моҳир фрезерчиси, коммунист М. Абдужамилов шахсий беш йиллик топшириқларини 3,5 йилда бажариш мажбуриятини олган. Пешқадам ишчи аҳдига вафо қилиш мақсадида смена топшириқларини мунтазам ошириб бажармоқда, фақат аъло сифатли маҳсулот топширяпти.

СУРАТДА: М. Абдужамилов.

М. Нуриддинов фотоси.

ПРАВДА саҳифаларида

★ «Коммунистлар ўқуви» — газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

★ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Улуғ Октябрь 50 йиллиги номли Ғарбий Сибирь металлургия заводидаги «450» ўртанав стани қурилишининг барча қатнашчиларини, қурувчиларни, монтажчиларни, металлургларни, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларини катта меҳнат зафари — прокатнинг янги самарали турларини ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда энг йирик «450» ўртанав стани қурилиши тугалланганлиги ва фойдаланишга топширилганлиги муносабати билан самимий табриклайди.

★ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Монголия Халқ революцион партияси XVII съездига ҳамда Коста Рика Халқ авангарди партияси XII съездига табрик телеграммалари эълон қилинган.

★ УЙ МУБОРАК!

ЯНГИ БИНО ЧИРОЙИ

Бугун

«Главташкентстрой»га қарашли 159-трестнинг 22-бошқармаси бинокорлари тўққиз қаватли уйни фойдаланишга топширдилар. Куйбишев районида қад кўтарган бу бино «1 Май» кўчасининг чиройини янада очиб юборди.

Қурилиш ишларини Никос Мичулин бошлиқ комплекслашган бригада аъзолари олиб бордилар. Манзарали панеллар ва конструкцияларни монтаж қилишни уйсозлик комбинатининг 3-монтаж бошқармасидаги Генрих Усмонов бригадаси бажарди. Қурувчилар иккинчи кварталда иккита тўққиз қаватли уйни эгаларига армуғон қилдилар.

★ КЕНГ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ

ХУШБИЧИМ КИЙИМЛАР КЎРИГИ

Бутуниттифоқ халқ истеъмоли буюмлари намуналари доимий павильонининг Ўзбекистон филиалида енгил саноат бўйича экспорт советининг соҳа комиссияси ўз ишини ниҳоясига етказди. Унда Қўқон, Фарғона, Янгийўл, Самарқанд ва бошқа шаҳарлардаги корхоналарнинг коллективлари тайёрлаган маҳсулотлар намуналари кўриб чиқилди ва муҳокама қилинди. Тошкентдаги бош кийимлар фабрикаси мутахассислари беш хил янги маҳсулотни комиссия диққатига ҳавола қилишди. Улар катталар учун шляпалар, болаларнинг соябонли бош кийимларидир.

«Қизил тонг» тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси эркаклар ва ёшлар учун мўлжалланган мўйнали пальтоларни намойиш қилди. Улар ўзининг тикилиши, модасининг хушбичимлилиги билан комиссия аъзоларига манзур бўлди ва яқин орада оммавий ишлаб чиқаришга тавсия қилинди.

«Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг янги маҳсулотлари ҳам юқори баҳоланиб, ишлаб чиқаришга тавсия этилди. Бу маҳсулотлар кримплендан тикилган костюмлар ва эркаклар камзулларидир.

ШАҲАР — ҚИШЛОҚҚА

Такомиллашган машина

Бугун

«Ташхимсельмаш» заводининг меҳнат аҳли республика деҳқонларининг яна бир буюртмасини бажо келтирди. Уларнинг илтимосига биноан пуркагич машиналарнинг бир туркуми жўнатилди.

Эндиликда бу машинани пахтакорлар билан бирга боғбонлар ва соҳибкорлар ҳам ишлатмоқдалар. Улар мева дарахтларига химиявий дори-дармонларни сепишда қўл келмоқда.

«ОВХ— 1.4» пуркагич машинасидан шу йилнинг ўзида 3 мингта ишлаб чиқарилади Ҳозирда ана шу топшириқнинг қарийб ярми бажарилди. Яқинда давлат аттестацияси бу машинага Сифат белгисини берди. Уни такомиллаштириш жараёнида иккита ихтиро амалга оширилди ва авторлик гувоҳномалари ёқланди.

★ ФУТБОЛ

САФАРДА ЯНА ДУРАНГ

Кеча «Пахтакор» футбол бўйича XXXVIII СССР чемпионатининг навбатдаги турида Ашхобод шаҳрида маҳаллий «Колхозчи» командаси билан куч синашди. Рақибларнинг бу учрашувини бевосита кузатиш учун Туркманистон пойтахтидаги стадионда шу куни рекорд миқдорда томошабинлар тўпланишди.

Футбол мухлислари кутганларидек қизиқарли ўйиннинг шоҳиди бўлишди. Командалар ғалаба қозониш учун жуда кўп меҳнат сарф қилдилар. Аммо бу сафар кучлари тенг келди. Учрашув 1:1 ҳисобида тугади. Майдон эгалари дарвозасига тўпни А. Корчёнов киритди.

Биринчи лига командалари навбатдаги 15-тур учрашувларини 19 июнда ўтказадилар. Бу турда пахтакорчилар [illegible].

16-турда — 23 июнь куни «Пахтакор» Тошкентда Олмаотанинг «Қайрат» футболчиларини қабул қилади.

Дастлабки ҳосилдан

ҚИШЛОҚ — ШАҲАРГА

Тошкент районидаги «Тошкент» совхози ишчилари КПСС Марказий Комитетининг «Хўжаликлараро кооперациялаш ва агросаноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қароридан руҳланиб ишламоқдалар.

Шу кунгача 310 тонна карам, 30 тонна редиска, 4 тонна сабзи, 10 тонна саримсоқ пиёз ва ош пиёз Тошкент шаҳар аҳолисига етказиб берилди. Бундай ютуқни қўлга киритишда Зиё Жўраев, Пётр Прудников, Соқижон Асадов каби бригада бошлиқларининг ҳиссаси катта бўлди

Бугун

совхозда картошка ковлаш бошланди, — деди совхоз партия ташкилотининг секретари Т. Тўхтабоев, — бугун шаҳарликлар дастурхонига 10 тоннадан ошиқ картошка жўнатилди.

Р. ҚОСИМХЎЖАЕВА.

ЎЗБЕКИСТОН - ЖАҲОН ДАВРАСИДА

ХАЛҚАРО ЯРМАРКА ТАРАДДУДИ

Пойтахтимиздаги бадиий буюмлар фабрикасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар фақатгина қардош республикаларда эмас, балки чет элларда ҳам донг таратган. Жумладан, тўққизинчи беш йилликда фабрика коллективи ишлаб чиқарган маҳсулотлар Швеция, Дания, Ироқ ва бошқа мамлакатларга юборилди. Шунингдек, ўтган йили Москвада ўтказилган халқаро бадиий буюмлар кўргазмасида ҳам фабрика коллективи ишлаб чиқарган миллий чойшаб ва сўзаналар кўргазманинг иккита бронза медалини олишга муяссар бўлди.

Фабрика ишчи-хизматчи, инженер-техник ходимлари

Бугун

УН УЧ ТУРДАГИ ЯНГИ БУЮМЛАРНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА КИРИШДИЛАР. Улар орасида миллий гулкўрпа, сўзана, чойшаб, зардевор, дорпеч, ироқи дўппи, чоргул ва бошқа бадиий буюмлар бор.

Фабрика ишчилари 4 хил буюмни, яъни нозик, чоргул дўппилари, сўзана ва духоба чойшабларни шу йилнинг кузида Лейпцигда очиладиган халқаро ярмаркада намойиш этишга тайёрламоқдалар.

ПИОНЕР ЁЗИ

Юз минг бола ороми

Мактаб ўқувчиларининг ёзги дам олиши қизғин паллага кирди. Улар ёзги каникулни завқли ўтказиш мақсадида жонажон ўлка бўйлаб саёҳатларда, походларда қатнашадилар.

Тошкентдаги болалар марказий туристик базасида турли миллат фарзандлари бир оиланинг фарзандларидек қувноқ ором олмоқдалар.

Бугун

бу ерда Фарғона, Самарқанд, Андижон областлари ва Тошкент шаҳрининг ўқувчилари қувноқ дам ола бошладилар.

Марказий станция коллективи пионер ёзини қандай ўтказиши ҳақида унинг директори Раҳим Бобораҳимов қуйидагиларни гапириб берди:

— Шу ҳафтада ёш туристлар ҳаётида яна бир воқеа юз беради. Ўзбекистон ёш ўқувчиларининг республика слёти бошланади. 12 кун давом этадиган бу тадбирда 450 нафар бола қатнашади. Улар Тошкент области бўйлаб походларда қатнашадилар, спорт мусобақаларини ўтказадилар. Ғолиблар Минск шаҳрида ўтказиладиган Бутуниттифоқ слётига йўл оладилар.

Яна бир янгилик. 1 июлдан бошлаб Бўстонлиқ районидаги «Ёш ўлкашунос» лагери очилади. Унда мавсумда 560 бола дам олади.

Келгуси ойдан бошлаб Урал, Челябинск, Кемерово, Озарбайжон, Ленинград [illegible] Тошкентнинг 1200 ўқувчиси эса бепоён мамлакатимизнинг Москва, Ленинград, Рига, Таллин, Вильнюс, Боку, Тбилиси, Ереван шаҳарлари, Закарпатье ўлкалари ва Иссиққўлга туристик сафар қилиб борадилар.

Базамиз ва филиалларимиз [illegible] 100 минг [illegible]

• *Умри боқий дўстлик*

ҚАРДОШ ҚИРҒИЗИСТОН БЎЙЛАБ

Ўзбек давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли коллективи қардош Қирғизистон республикасининг шаҳар ва районлари бўйлаб гастроль сафарини бошлади. СССР халқ артисти, давлат мукофоти лауреати Мукаррама Турғунбоева бадиий раҳбарлигидаги коллектив санъатидан қирғиз томошабинлари хушнуд бўлмоқда. Ўзбек санъаткорлари у ерда КПСС XXV съездига бағишланган концерт программасини намойиш этяптилар.

Коллектив Фрунзе, Ўш областларида бўлгандан кейин республикамизнинг Фарғона водийси шаҳарлари ва қишлоқларида гастролни давом эттиради.

КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширамиз

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШНИ ПАРТИЯ ЖУДА МУҲИМ УМУМДАВЛАТ, УМУМХАЛҚ ВАЗИФАСИ ДЕБ БИЛМОҚДА. ЭКОНОМИКАНИНГ ҲАММА ТАРМОҚЛАРИ БУ ВАЗИФАНИ ҲАЛ ЭТИШГА МУНОСИБ ҲИССА ҚЎШИШИ ДАРКОР.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ШАҲАР—ҚИШЛОҚҚА

ИШЧИЛАР СИНФИ — ДЕҲҚОН МАДАДКОРИ

ДЎСТЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

КИРОВ районидаги саноат корхоналарининг коллективлари «Ўроқ ва Болға» иттифоқи анъаналарини давом эттириб, йилдан-йилга дала меҳнаткашларига ёрдамни кучайтирмоқдалар. Ўтган йили районимиз ўз оталиғига олган Жиззах область Зомин районига барча соҳалар бўйича ёрдам кўрсатилди. «Ўзбексельмаш» заводининг машинасозлари техника воситалари, эҳтиёт қисмлар ва асбоб-ускуналардан ташқари оталиқдаги «Зомин—2» совхозига устахоналарни жиҳозлашда яқиндан ёрдам кўрсатди. Машинасозлар баҳорги экиш мавсуми бошланиши олдидан совхозга ремонтчи слесарлар бригадасини юбориб, техника воситалари сифатли ремонтдан чиқарилди. 12 кишидан иборат мутахассислар группаси экиш ишларини сифатли бўлишини таъминлашда, техника воситаларидан самарали фойдаланиш бўйича қишлоқ механизаторларига кўрсатмалар бериб бордилар.

Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасининг коллективи эса совхоз фермасига турли зарур асбоб-ускуналарни етказиб берди. Натижада фермада қўл меҳнатини енгиллаштириш ҳисобига совхоз чорвадорлари анчагина маблағни тежаб қолишга муяссар бўладилар.

11-«Висотстрой» трестининг қурувчилари район марказида катта ҳажмдаги қурилиш ишларини олиб бордилар. Бундан ташқари район хўжаликларига қурилиш материаллари билан ёрдам кўрсатилди. 200 қорамолга мўлжалланган ферма қурилишига керакли материаллар белгиланган муддатда етказиб берилди.

«Строймеханизация» тресті ва асбобсозлик заводи шартномада кўрсатилганига қўшимча 11 минг сўмлик бунёдкорлик ишларини бажарди. Бундан ташқари ободонлаштириш, маиший хизмат кўрсатиш соҳасида ҳам дала меҳнаткашларининг талаблари қондирилди. Ҳаммаси бўлиб райондаги саноат корхоналарининг коллективлари 221 минг сўмлик оталиқ ёрдами кўрсатдилар.

Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида ҳам районлар ўртасида шартнома тузилиб, катта ҳажмдаги оталиқ ёрдами кўрсатиш тадбирлари белгилаб олинди. Жумладан, «Ўзбексельмаш» заводининг машинасозлари йилнинг бошлариданоқ «Зомин—2» ғаллакорлик совхозига дон майдалагич агрегатларини ўрнатишга киришди. Бунга заводда тузилган йиғувчи-слесарлар бригадаси жалб этилди. Яқин кунлар ичида совхозликлар эҳтиёжи учун газ-пайвандлаш аппарати, 300 килограмм электрод, 10 тонна металл, 20 куб метр ёғоч материаллари ҳамда дала меҳнаткашларининг талабига мувофиқ турли эҳтиёт қисмлар жўнатилади.

Совхоз меҳнаткашлари ҳам ишчиларга ўзларининг сахий қўлларини чўзиб, 30 тонна сабзавот ва мевани саноат корхоналарига келтириб арзон нархда сотадилар.

Умуман, Киров райони меҳнаткашларининг шу йилнинг биринчи кварталида зоминликларга кўрсатган оталиқ ёрдами самарали бўлди. 11-«Висотстрой» тресті район марказида мармардан битта «Ҳурмат тахтаси» ва битта «Кўргазма тахтаси» қуриб берди. Буларни қуриш учун 9 тонна металл конструкциялари ишлатилди. «Ўзавтотранс-снаб» ташкилоти 26-автобазага 1,5 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар, 2 минг сўмлик автомашина камералари ва бошқа буюмлар етказиб берди. Ташкилотнинг оталиқдаги районга биринчи кварталда кўрсатган ёрдами 7 минг сўмликдан кўпроқни ташкил этади.

5-ғишт заводлари бошқармаси 135-ремонт қурилиш бошқармасига 34 минг дона ғишт жўнатди. Машинасозлик бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси эса «Зомин-1» совхозига экиш-тикиш техникаси учун анчагина миқдорда эҳтиёт қисмлар етказиб бериб, хўжаликда баҳорги ишларни ўз вақтида ўтказиб олинишида яхши кўмакдош бўлди. Бунинг учун Зомин район партия комитети конструкторлик бюроси маъмурияти номига миннатдорчилик мактуби йўллади.

«Ўртоқ» кондитер фабрикасининг коллективи ҳам бу йил оталиқ ёрдамини янада кучайтиради.

Куни кеча районимиздан Зомин районига слесарлик ускуналари билан жиҳозланган, ҳар бирида икки нафардан мутахассис бўлган 13 та сайёр автоустахона жўнаб кетди. Бу устахоналар шу кунларда лалми ерлардаги ғаллани ўриб-йиғиб олишда ишлаётган техникани ремонт қилишда қатнашадилар.

Райондаги 2505, 2515-автокалонналардан эса 80 та юк машинаси Ғаллаорол районига, учта сув ташийдиган машина Зомин районига юборилди. Булар ҳам ўрим-йиғимда қатнашади. Бундан ташқари райондаги автохўжаликлардан Зоминга жўнаб кетган 16 ҳайдовчи комбайнчиларга ёрдамчи бўлиб ишлашади.

Районимиздаги маориф, медицина, олий ўқув юртлари каби муассасалар ҳам оталиқдаги хўжаликларга ёрдам қўлини чўзадилар.

М. ТЎЛАГАНОВ,
Киров район партия комитети саноат бўлимининг инструктори.

АМАЛИЙ ЁРДАМ

«Ташхимсельмаш» заводида тайёрланаётган пуркагич-чанглагич машиналари деҳқонларнинг оғир юмушини енгил қилмоқда. Пахтачилик, боғдорчиликда ҳам қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда бу машиналар катта хизмат кўрсатмоқда.

Корхона ишчи ва хизматчилари машиналарни янада такомиллаштириш ва чидамлилигини ошириш устида тинмай изланмоқдалар. Кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун бошланган социалистик мусобақа катта зафарларга замин бўлмоқда. Ўтган беш ой мобайнида бу ерда 1900 та «ОВХ—14» ва «ОПХ—4» маркали машиналар тайёрланиб, колхоз ва совхозларга жўнатилди.

Корхона ишчилари Жиззах область Октябрь районидаги 30-«а» совхози ва Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхозга катта ёрдам кўрсатмоқдалар.

Улар фақат шу йилнинг ўзида мазкур хўжаликларга 14 минг сўмлик оталиқ ёрдами кўрсатиш мажбуриятини олишган. Шу кунга қадар бу икки хўжалик «Ташхимсельмаш»дан 50 комплект слесарлик асбоблари, бўёқ ва бошқа буюмлар олишди. Кўриниб турибдики, завод коллективи ўз ишлаб чиқариш топшириғини ошириб бажариш билан бирга, деҳқонларга амалий ёрдам кўрсатишда ҳам шаҳримиздаги бошқа корхоналарга ибрат бўлмоқда.

ЯНГИ ЦЕХ

Чинни заводи коллективи Калинин районидаги «Ленин йўли» колхозига анчадан бери оталиқ ёрдами кўрсатиб келяпти. Завод вакиллари тез-тез хўжаликда бўлиб, қишлоқ хўжалик ишларининг аҳволи билан танишадилар, деҳқонларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганадилар.

Жумладан, ўтган йили ҳам завод коллективи бу хўжаликка анча салмоқли ёрдам кўрсатди. Колхознинг иккита дала шийпони корхона маблағи билан ремонт қилинди ва безатилди. Учта қишлоқ хўжалиги машинаси капитал ремонтдан чиқариб берилди.

Яқинда колхоз аъзолари чиннисозлардан яна битта совға олишди. Бу ерда улар колхоз чорваси учун озуқа-ем ишлаб чиқарадиган янги цехни қуриб битказдилар. Бу ишга 45 минг сўмга яқин капитал маблағ сарфланди.

Бундан ташқари завод меҳнаткашлари оталиқдаги хўжаликка экинларини бегона ўтлардан тозалашда ва чорва учун пичан тўплашда ҳам яқиндан ёрдам бериб келишяпти.

Тошкентдаги «Средазгипроводхлопок» лойиҳа институтининг бир группа ходимлари шу кунларда Пскент районидаги «Гулистон» колхозида пичан ўримида қатнашмоқдалар.

Ю. Богданов фотоси.

Студентлар кўмаги

Бир неча кундирки, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти тайёрлов бўлимининг 40 нафар студенти пойтахт область Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми далаларида озуқабоп хашак жамғаришда актив иштирок этмоқда.

Айниқса Авғонбек Ўринбоев бошқараётган 2-ферма ишчилари студентлар кўмагидан хурсанд. Улар республикамизда маккажўхоридан 100 центнердан ҳосил олиш ташаббускорларидан бири, тўққизинчи беш йилликда социалистик мусобақа ғолиби нишондори Жуманбой Шокиров бригадаси далаларидан 50 тоннага яқин дағал хашак йиғиб олдилар.

Раҳматулла Абдуллаев, Маҳкамбой Қурбонов, Ҳалилло Ешимбетов, Алик Аблаев, Абдусаттор Эшматов сингари студентлар кунлик нормаларини 1,5— 2 ҳисса адо этаётирлар. Ой охиригача 100 тоннадан зиёд озуқа жамғариш студентларнинг қатъий қарорига айланган.

Қишлоқ—шаҳарга

САХИЙ ДАЛАЛАР КЎРКИ

РЕПОРТАЖ

КЕЛЕС далаларини кезганмисиз? Бу далаларнинг файзи, кўрки ҳозир айниқса ўзгача. Кўм-кўк экинзорларга боқиб кўз тўймайди. Мусаффо ҳавони сипқориб танангиз яйрайди.

Биз Тошкент районидаги Ленин номли колхознинг экин майдонларини кезиб юрибмиз. Нурмамат Султонов бошчилик қилаётган 1-бригада ерларининг «елка»сидан Зоғариқ оқади. Деҳқончиликда еринг сувнинг бошида бўлса —омадинг келгани. Серқуёш ўлкамизда сув ва деҳқон меҳнати— мўл ҳосилнинг асосий гарови.

Нурмат ака бошлиқ деҳқонлар ҳозир 9 гектарли майдонда ўртанги картошка, 8 гектарда помидор, 3 гектарга карам, 4 гектарга пиёз, 2 гектарга сабзи ва бошқа экинлар экиб парваришлашяпти. Бригаданинг ўртанги картошкаси шиғил гулга кирибди. Худди далага пушти ғилам ёйиб қўйилганга ўхшайди. Яна бир неча кундан кейин картошка гулини тўкади. У ер-бу еридагина, ҳаккам- дуккам гуллари қолади. Бу ҳосил етилганлигининг белгиси бўлади.

Колхоз бош агрономи Фаттоҳ Абдураҳмонов картошка тупларидан бирининг тагини қўли билан таталаб очди. Картошка донларининг олди тухумдай, кичиги ёнғоқдай бўлиб қолганди.

— Эрта-индин яна бир сув бериш лозим, — дейди бош агроном,— кейин кавлашга тайёргарлик кўраверсак бўлади.

Бригаданинг саккиз гектардаги помидори ҳам ҳозир шиғил тугнаклаб ётибди. 8— 10 кундан кейин унга ҳам ранг кириб қолади.

Эртанги карамни узиш эса, ниҳоясига етай деб қолди. Шу пайтгача бригада сабзавоткорлари шаҳар меҳнаткашларига 35 тонна эртанги карам, 25 тонна редиска, 30 тонна пиёз, 4 тонна картошка етказиб беришди. Даладан устига сабзавот юклаб, шаҳар томон йўл олаётган машиналар сони кун сайин кўпайиб бормоқда. Бригада коллективи бу йил шаҳар аҳолисига жами 1000 тонна сабзавот ва картошка етказиш мажбуриятини олган.

— Ваъдаларингизнинг устидан чиқа оласизми? — сўрадик Нурмамат акадан.

— Албатта чиқамиз, — дейди у.— Ўтган йил билан солиштирганда, бу йилни чинакам деҳқончилик йили бўлди дейиш мумкин. Эсингизда бўлса, ўтган йил баҳорда бир қатра ҳам ёмғир ёғмай экинларимизга шира тушавериб, сув танқис бўлиб қийнаганди. Бу йил эса бундай кўнгилсиз ҳодисалар бўлмади. Қишда қор, баҳорда ёмғир етарли бўлди. Ернинг нами жойида, шу боисдан экинларимизнинг авжи яхши.

Нурмамат ака Ленин номли колхознинг миришкор деҳқонларидан саналади. Унинг суяги деҳқончиликда қотган. Ер билан «тиллашиш»ни билади, одамлар қалбига йўл топа олади. Шу сабабли ҳам колхоз правлениеси унга кўп йиллардан бери 1-бригадага бошчилик қилишни ишониб топшириб қўйибди. Тажрибали деҳқон бу ишончни шараф билан оқлаб, ҳар йили бригадада сабзавот ва картошкадан мўл ҳосил етиштирилишига эришяпти. Ўз навбатида партия ва ҳукумат ҳам унинг фидокорона меҳнатини муносиб баҳолаяпти. Нурмамат ака кўкрагини бир неча орден ва медаллар безаб турибди.

Дала ишлари қизғин кетаётган ҳозирги кунларда сабзавоткорлар зўр уюшқоқлик кўрсатишяпти. Бригададаги Ҳакимжон Ҳайитов, Мирориф Тожибоев, Муҳаббат Маҳмудова каби пешқадам сабзавоткорлар зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, экинларга вақтида ишлов беришда ва етилган ҳосилни пешма-пеш шаҳар аҳолисига етказиб беришда кўпчиликка намуна бўлишяпти.

В. И. Ленин номли колхоз янги беш йилликнинг биринчи йилида шаҳар аҳолисига 3560 тонна картошка ва сабзавот маҳсулотлари етказиб бериши керак. Хўжаликнинг шу пайтгача шаҳар аҳолисига жўнатган маҳсулоти 700 тоннадан ошиб кетди. Бу ўтган йил шу даврдагидан қарийб 100 тонна ортиқ. Колхозда 1-бригада қатори Раззоқ Қаюмов бошлиқ 10-бригада, Шароф Назаров бошлиқ 3-бригада далаларида ҳам эртанги экинлардан яхши ҳосил йиғиб олинди. Ўртанги экинларнинг авжи ҳам жойида. Бу бригадаларнинг ҳар бири йил охиригача 900—1000 тонналик хирмон кўтаришга аҳд қилиб, экинлар парваришини кучайтиришяпти.

Колхозда мўл ҳосил учун курашда тобора мустаҳкамланиб бораётган «Ўроқ ва Болға» иттифоқи муҳим аҳамият касб этяпти. Илгари мазкур хўжалик Тошкентдаги подшипник ремонти заводи оталиғида эди. Ҳозирги пайтда эса бу вазифани «Ўзбексельмаш» заводи коллективи ўз зиммасига олган. Ҳар икки корхона коллективи ҳам хўжаликка имкон борича ёрдам кўрсатишга ҳаракат қилиб келди. Жумладан, оталиқ корхоналарнинг колхозда теплица қуриш пайтида қурилиш материалларидан кўрсатган ёрдами салмоқли бўлди. Колхоз техникаси учун ҳам анчагина эҳтиёт қисмлар етказиб берилди.

Шаҳарликлар сабзавоткорларга шу кунларда айниқса яхши кўмаклашмоқдалар. Республика Фанлар академиясининг механика ва сейсмология институтлари ходимларидан 35 киши бир неча кундан бери пичан ўримида деҳқонлар оғирини енгил қилишмоқда. Бундан илгари улар сабзи ва пиёзни бегона ўтдан тозалашда қатнашишганди.

«Ўроқ ва Болға» иттифоқининг тобора мустаҳкамланиб бораётганлиги сабзавоткорлар олдига партия XXV съезди қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришда қўл келмоқда.

Ф. АБДУРАҲИМОВ,
А. ЭГАМНАЗАРОВ.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) колхоз ревизия комиссияси раиси Зиёд Одилов, бош агроном Фаттоҳ Абдураҳмонов ва 1-бригада бошлиғи Нурмамат Султонов янги узилган карамни кўздан кечиришяпти.

И. Шонноғомов фотоси.

ЙИЛЛИК ПЛАН—МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

Октябрь ва Чилонзор районлари мусобақаси

ҚОЛОҚЛАРСИЗ ИШЛАШ— АСОСИЙ ШИОР

1976 йилнинг январь—май ойлари кўрсаткичлари	Октябрь райони	Чилонзор райони
Маҳсулот реализацияси бўйича планнинг бажарилиши (процентларда).	105,4	104,3
Планга қўшимча реализация қилинган маҳсулот (минг сўм ҳисобида).	3427	1994
Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръати (процентларда).	106,0	105,3
Меҳнат унумдорлиги бўйича планнинг бажарилиши (процентларда).	104,1	102,9
Меҳнат унумдорлигини ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда).	104,4	103,6
Меҳнат унумдорлигининг ўсиши ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмининг ошиши (процентларда)	75,0	67,9
Товар маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан пландан ташқари олинган фойда (минг сўм ҳисобида) 1976 йил январь-апрель ойи кўрсаткичлари.	—	222
Планни бажармаган корхоналар:	—	—
а) реализация бўйича бажармаган (минг сўм ҳисобида).	—	—
б) меҳнат унумдорлиги бўйича	1	2
в) таннарх бўйича	7	1
г) ортиқча ҳаражатга йўл қўйилди (минг сўм ҳисобида).	543	51
Арзонлаштиришга эришган корхоналар:		
а) ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	3	3
б) меҳнат унумдорлиги бўйича	4	5
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш (процентларда).	1012	102,0
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда).	99,6	102,8
Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши (марказлашган молиявий манбалар). 1976 йил январь—апрель кўрсаткичлари (процентларда).	82,0	86,0
Фойдаланишга топширилган турар жой майдони (минг квадрат метр ҳисобида).	7,0	7,2
Турар жойнинг фойдаланишга топшириш планининг бажарилиши (процентларда).	18,0	24,1

Икки мусобақадош район — Октябрь ва Чилонзор районлари йилнинг биринчи ярмида бир маромда ишлашяпти, ишлаб чиқаришнинг хўжалик-иқтисодий фаолиятида юксак натижаларни қўлга киритишяпти, планларни мунтазам ортиғи билан бажаришяпти.

Меҳнат коллективлари майда ҳам яхши меҳнат қилишди. Йилнинг беш ойи мобайнида икки район индустрияси давлат топшириғига қўшимча 5421 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди ва реализция қилди. Бу демак, қабул қилинган мажбуриятга қўшимча 796 минг сўмлик маҳсулот берилди. «Қолоқларсиз, сифатли ва самарали ишлайлик» шиори остида социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилганлиги ютуқларни қўлга киритишда муҳим аҳамиятга эга бўлди.

Янгийўлликларнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» деган ташаббуси районлардаги барча корхоналар, цехлар, бригадаларда қўллаб-қувватланди, у ҳар бир иш жойида меҳнат унумдорлигини юксалтириш, ишчилар малакасини ошириш, буюмларнинг аъло сифатда бўлишини таъминлаш учун курашда таъсирчан воситага айланди. Бу корхоналар хўжалик фаолиятида дарҳол ўз самарасини кўрсатди.

Жумладан, тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси (Октябрь районидаги 2 ва 3-фабрикалар) беш ой мобайнида планга қўшимча 387 минг сўмлик маҳсулот бериши керак эди, аслида 719 минг сўмлик маҳсулот берди. «Тошкентпиво» бирлашмаси ходимлари ўз мажбуриятларини 93 минг сўмга, кўн-галантерея фабрикаси 95 минг сўмга, «Средазэнергоцветмет» 75 минг сўмга ошириб бажарди.

Чилонзор районида мусобақа якунлари бўйича сут ва булка-кондитер комбинатлари, заргарлик заводи, шаҳар ремонт-қурилиш тресті ишлаб чиқариш корхоналари комбинати пешқадамлик қилишди.

Мусобақадош районларда планини бажармаётган корхона йўқ. Бироқ, бу планга қўшимча маҳсулот реализация қилиш бўйича мажбуриятларни ҳамма бажарди деган сўз эмас. Жумладан, шаҳар маҳаллий саноатининг «Чевар» тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси мажбуриятга нисбатан 49 минг сўмлик кам, 2-пойафзал фабрикаси 66 минг сўмлик кам маҳсулот ишлаб чиқарди, 8-темир-бетон буюмлари заводи, эса планга қўшимча бир сўмлик ҳам маҳсулот тайёрламади.

Қабул қилинган мажбуриятлар — бу коллективнинг муваффақият қозонишга бўлган иродаси ифодасидир. Шу боисдан ҳам унинг ҳар бир пунктини сўзсиз бажариш лозим. Ахир халқда ҳам ваъда вафоси билан яхши деган гап бор-ку.

Ишнинг манфаатлари ишлаб чиқариш суръатини аниқ бўлишини, ишни қатъий график асосида бажарилишини таъминлашни талаб этади.

Корхоналар беш ой мобайнида топшириқни ўртача йиллик ҳажмга нисбатан 41,6 процент миқдорида бажариши лозим эди. Бироқ, ҳамма ҳам белгиланган суръатга эришмади. Жумладан, каравот заводи беш ой мобайнида йиллик планнинг бор-йўғи 36,3 проценти миқдорида маҳсулот берди. «Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмасининг тажриба заводи эса, 32.5 проценти, «Промсвязь» заводи эса 34.3 проценти миқдорида маҳсулот берди. Шундай қилиб, йил охиригача қолган ойларда қолоқликка чек қўйиш учун мазкур корхоналар суръатни кескин оширишлари, давлат планини сўзсиз бажарилиши учун лозим бўлган барча тадбирларни белгилашлари зарур бўлади.

УЛАР ТЎҚУВЧИ БЎЛАДИЛАР

Дастлабки беш йилликлар қаҳрамонларидан ивановолик тўқимачилар Евдокия ва Мария Виноградовалар номидаги мукофот лауреати, Тошкент тўқимачилик комбинатининг ёш тўқувчиси Дилбар Қулматова бу йил ўзининг меҳнат отпускасини жонажон Оққўрғонда ўтказмоқда. Бу қиз ота-онаси ҳузурига келгач, бу сафар ҳам ўз мактабига борди. Бу ерда у ҳамиша орзиқиб кутилган меҳмон бўлади. Уни бутун мактаб билади, муваффақиятларини кузатиб туради.

Бу сафар Дилбар саккизинчи ва ўнинчи синфларни битирувчилар билан ҳаёт йўлини танлаб олиш тўғрисида суҳбатлашди. Дилбар мактаб ўқувчиларига тўқимачилик комбинати тўғрисида, унинг пешқадам кишилари ҳақида бир неча бор гапириб берган эди. Бу сафар суҳбатга Дилбарнинг синглиси — Гулбаҳор Қулматова ҳам аралашиб, бундай деди:

— Мен ҳам сиз каби тўқувчи бўлишга аҳд қилдим. Мен бир ўзим эмас — бутун группамиз шундай қарорга келди.

Дилбар бу гапдан жуда хурсанд бўлиб, қизларга райондаги ва областдаги барча ўқувчиларга мурожаат билан чиқишни маслаҳат берди.

— Менинг фикримча, —дейди Дилбар, — ишчи касбини танлаш — ҳаётда энг яхши йўлдир. Ким истаса, ишлаб туриб ўқишни давом эттириши мумкин. У ҳайрли ишга қўл уриб, ўнинчи беш йилликни бажаришда халққа ёрдам берган бўлади.

Ана шу суҳбатдан кейин Оққўрғондаги 6-мактабни битириб чиқувчи саккиз нафар қиз — Мадина Раҳмонова, Зулайҳо Қамбарова, Ҳусния Содиқова, Салима Оқилова, Ҳолида Назарова, Мақсуда Назарова, Гулнора Турдиева ва Гулбаҳор Қулматовалар Оққўрғон районидаги ва бутун Тошкент областидаги мактаб ўқувчиларини Тошкент тўқимачилик комбинатига ишга боришга даъват этдилар. Ўзлари эса битириш имтиҳонларини топширганларидан кейин дарҳол комбинатга борадилар.

И. МАРГОНИН.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

▲ ВАРШАВА. Бу ерда миллий кутубхонанинг янги биносига пойдевор қурила бошланди. Кутубхона Мокотов майдонидаги ажойиб паркда қад кўтаради. Энг замонавий ускуналар — китоб буюришнинг электрон системаси, китобларни автоматик усулда ташиш, китоблар сақланадиган хоналарда эса иқлим қурилмаси қўлланиладиган бўлади. Бу кутубхона 1982 йилда қуриб битказилади.

* * *

ПРАГА. 1971 йил 28 майда Прагада совет фани ва маданияти уйи очилгандан буён беш йил ўтди. Шу йиллар мобайнида Чехословакия қишлоқ аҳолиси совет халқининг ҳаёти, меҳнати ва эришган муваффақиятлари билан танишмоқда.

Совет фани ва маданияти уйининг ходимлари ўтган йилнинг ўзидагина мингдан ортиқ ижтимоий-сиёсий ва маданий тадбирлар уюштирдилар.

«СССРда ўрганган тажрибани қадрлаймиз»

ҲАЙДАРОБОД. «Бхарат Хэви электрикалз давлат корпорациясига қарашли буғ турбина заводи директорининг ўринбосари С. П. Сингхни кўпроқ 110 минг киловатт қувватли турбинани йиғиш цехида учратиш мумкин. С. П. Сингх рус тилида яхши гаплашади.

— Бунинг ажабланадиган жойи йўқ, — дейди у. — ахир мен Совет Иттифоқида ўқиганман, Ҳиндистонга қайтиб келганимдан кейин узоқ йиллар совет ҳамкасбларим билан оғир электр асбобсозлиги заводида ишлаганман. Мен бу ерда турбиналар бўйича конструкторликдан завод бош инженери даражасигача бўлган йўлни босиб ўтдим. Бизда, Ҳиндистонда Совет Иттифоқидан ўрганилган тажрибалар юксак қадрланади.

Заводимизда мамлакатимиз тепло электростанциялари учун бир ярим мингдан то 110 минг киловаттгача қувватли буғ турбиналари ясаймиз, деб давом этди, С. П. Сингх. Бу ерда мендан бошқа яна ўнлаб мутахассислар ишлашади. Улар ё СССРда, ё бўлмаса, Ҳиндистон — Совет ҳамкорлигининг фарзанди — Хардвардаги оғир электр асбобсозлиги заводида таълим олган. СССРда тўплаган тажрибамизни ғоят қадрлаймиз.

Р. ГЛАДКИХ.

КЕЛИШМОВЧИЛИКЛАР ВАЗИЯТИДА

БРЮССЕЛЬ. Бу ерда НАТО Европа группасининг мажлиси бўлиб ўтди. Бу группага Шимолий Атлантика блокига аъзо бўлган Европа мамлакатлари киради, лекин Франция, Португалия ва Исландия бундан мустасно.

Маҳаллий обзорчилар мажлис якунларини шарҳлаб, Европа группаси аъзолари бўлган мамлакатларнинг мудофаа министрлари бундан илгари бир неча марталаб бўлиб ўтганидек ҳарбий кучларни янада кўпайтиришни талаб қилдилар, буни Варшава Шартномасининг «ҳарбий қудрати ўсганлиги» тўғрисидаги сийқаси чиққан даъволар билан оқламоқдалар.

Шарқ юлдузи

ИЮНЬ СОНИДА

«Шарқ юлдузи» журналининг июнь сони босмадан чиқди. Бу сон Ўзбекистон ёзувчиларининг VII съезди материаллари билан очилади. Материаллар орасида съезд қатнашчиларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга йўллаган мактуби, съездда КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов қилган нутқ текстлари бор.

Журналхонлар бу сонда ёзувчи И. Раҳимнинг «Одам қандай тобланди» романининг бошланиши, Ғайратийнинг дафтарларида қолган шеърлари, У Назаров, В. Ғафуров, Б. Даминовларнинг янги ҳикоялари билан танишадилар. Г. Марковнинг «Ер мағизи» романи давоми ҳам ана шу сонда чоп этилган.

«Янги шеърлар» рубрикаси остида Сайёр, А. Абдураззоқ, О. Ҳакимов, Чори шоирларнинг янги шеърлари бор.

«Болалар адабиёти» рубрикаси остида Қ. Носирова, Т. Йўлдошнинг кичкинтойларга аталган баллада ва шеърлари босилган.

Журналнинг «Очерклар», «КПСС XXV съезди қарорлари дастуриламалимиз», «Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатлари IV халқаро кинофестивали», «Санъат», «Танқид ва адабиётшунослик», «Тақризлар», «Бизнинг календарь», «Йиллар, ҳужжатлар, воқеалар» ва бошқа бўлимларида ҳам хилма-хил, қизиқарли материаллар билан танишиш мумкин.

ҒАЙРАТИЙ

Ўзбекистон халқ шоири

ҲАЁТ ҚЎШИҒИ

Асрларнинг фалсафаси бу қўшиқ,
Доҳий Ильичнинг нафаси бу қўшиқ.
Авроранинг илк бор саси бу қўшиқ,
Дунёни титратди ва ёзди қанот.
Октябрь тонгида мураббий қуёш,
Халқлар иқболини чизганда наққош,
Зулумот чекиниб, биз кўтардик бош,
Баҳор бўлиб яшнаб, барқ урди ҳаёт.
Жафокаш дунёга зўр чақин бўлиб,
Шуълага тўлдирдик ўт— ёлқин бўлиб,
Шиддаткор уммондай куч— оқин бўлиб,
Қўзғалди ленинчи деган асл зот.
Бўронга, тошқинга келтирдимиз тоб,
Бизларга мададкор бўлди инқилоб.
Чаманлар сайрига етаклаб офтоб,
Кўрсатди ҳақиқий аксин мавжудот.
Коммунизм асрининг оташ севгиси,
Дилларга жо бўлди ҳаловат ҳисси,
Ёрқин келажаксан ҳаёт боиси.
Пўлат одимлари демак юксалиш, сабот.

1974 йил.

ОНАЖОН

Эй, севимли онажон, боиси ҳаётимсан,
Бешик янглиғ шу замин қўлингда тебранади.
Меҳринг билан талпиндим юксакка, қанотимсан.
Камолот сари ҳаёт йўлингда тебранди.

Алла, қўшиқ завқи-ла оғир тунлар юкини
Кўтаролдинг, онажон, умрим йўлига қараб.
Сен менга, бахш айладинг тирикликнинг мулкини
Ва мендан эзгуликни қилдинг ҳар қачон талаб.

Кўз очиб, қониб сенга бўлдим ҳар дам ҳамнафас,
Мунчоқдек кўзларимга беркитдинг кенг дунёни,
Қулоғимга қуйилди севгинг билан майин сас,
Қучоқ очиб бағрингда мен ахтардим зиёни.

Йўлларимга нур сочиб келажакни кўрсатдинг,
Мағрур боқиб дунёга, бошлаб умид боғига.
Йиқилсам етакладинг, қўлимдан маҳкам тутдинг,
Бердинг моддий оламни гўдагинг қучоғига.

Тонг шафақдек ёритдинг жажжи, мурғак кўнглимни,
Ҳар боқишинг қуюлди қалбимга жўшқин ғазал.
Севгингнинг қудратидан англадим ўнг— сўлимни,
Сен мўъжизий ҳаётсан, мунис мураббий азал.

Умидимнинг шамисан, тун-кун бўлай парвона
Сен туфайли барқарор бошимда бахтдан тожим.
Қўшиқдек меҳринг боқий, шафқатинг бениҳоя,
Ёрқин истиқболимни бердинг— шудир ривожим.

1975 йил.

САЙЁР.

СЎХ САТРЛАРИ

(ЛАВҲАЛАР)

Сўхда бўлганмисиз?

Сўхда бўлганмисиз, халқи
зуллисонайн
Тожик десам— ўзбекча сўзлар.
Муҳаббатни тотиб қонайин,
Тил бошқадир, бир ёнар
кўзлар.
Хуш омадед! Чеҳралар шодон,
Пешайвонга гилам тўшалар,
Отасидан улуғдир меҳмон,
Дил ёзамиз, орзу ушалар,
Тожик,
Ўзбек...
аҳил ва юртдош
Дуторнинг қўш ипи—тенг, таранг.
Қалблар қалбга мангулик туташ,
Қўшиғимиз шундан сержаранг.

СЎХДАРЁ

Сўх дарёси лойқа, тош суриб,
Қирғоғини ямлаб оқади,
Она ерга бошини уриб,
Қудратини жамлаб оқади.
Чанг-чунг усти-бошига қаранг,
Деҳқон — дарё, ишлаб тўймайди.
Тоғлар унинг шаштидан гаранг;
Тинмай оқишини қўймайди.

ОЛМАЛАР

Олмаларнинг шохлари ларзон,
Улар тоққа турар таяниб.
Сўх қизларин бўйнида маржон,
Санагандек ҳар сонияни,
Тоғ оҳуси мисол йироқдан
Тош ортидан қочар тикилиб,
Сабрим тўлди бундай фироқдан,
Йўлда қолдим шохдай эгилиб.
Сўх қизлари, тушмагур қизлар,
Битта шўхлик қилиб кетибди.
Шоир қалбга солай деб излар,
Шохга рўмол илиб кетибди,
Дарадан тош қулаганидек,
Излаб қолсам, қаҳ-қаҳ қотади,
Уларни ёв қувлаганидек
Пана жойдан олма отади.

Охунжон ҲАКИМОВ

Ильич ҳузурига, ҳисобот билан...

Қизил майдон бўйлаб ташлайман қадам,
Халойиқ дарёси — сўнгсиз оқимда
Шу муқаддас жойга
ушбу қутлуғ дам
Қитъалар жам бўлган чоғимда!
Сафлар силжиб борар мавзолей томон,
Силжир қирмизланган шу тонг отардан.
Ильич сиймосини кўрмоқ учун жаҳон
Тонгданоқ турибди каторда!
Ана, вьетнамлик бораётир сафда
Жангларда музаффар, юртига соқчи.
Чилилик турибди манов тарафда,
Наздимда Ильичга недир демоқчи...
Нимадир демоқчи ҳар ким Ильичга:
Биров хўрсинади, биров эса шод,
Ҳа, курра ҳисларин сиғдиролмай ичига
Ильичга бермоқчи ҳисобот!
Туйғулар титроғи қамраб вужудим
Мен ҳам шу даргоҳга келаётирман.
Аскар мисол рапорт бераман худди —
Бу кун нималарга қодирман!
Дейман, Ильич сизга таниш Мирзачўл
Ўзингиз билгандай зор эди намга.
Бугун чўл демоққа ботинмайди тил,
Айланиб кетди у яшил оламга!
Офтобсиз замин, бу — қаро гўрдай гап,
Офтобсиз на кўрк бор ерда, на самар.
Ҳатто офтоб унга беролмади наф,
Декретга Сиз имзо чеккунга қадар!
Мўъжизамасми, бу Владимир Ильич,
Чўллар ўзгартирса касби, отини,
Сиз чеккан имзодан деб билар жаҳон
Кўриб бу диёрнинг камолотини!
Бугун Ўзбекистон — қайноқ бир
фронт,
Орзуси меҳнат-ла топди нжобат.
Бунда бирор зот йўқ беғоя, беонт,
Таърифлари сиғмас шеърий ҳижога!
Улар пахта берар.
У олтин асли.
Бирам ардоқлики бамисоли—жон.
Шунданми, пайкалда этди жон таслим,
Дадажон отанинг ўғли Мамажон...
Жуда мукаммалу жуда баркамолмиз,
Парвозимиз жуда ҳам тикка!
Дала кезиб юрган битта сувчимизни
Тенг, дейдилар, академикка!
Деҳқон республикам
қутлуғ йил бошидан
Яшар,
икки кўзи пахтада.
Беш миллион тонна бордир бардошида
Шу хитоб-ла турар вахтада!
Беш миллион тонна бордир бардошида
Шу сўзларни айтиб ҳайқиради дил,
Ҳаяжондан ёнар юзларим.
Қалбим хитобларинг тинглар гўё доҳий
Бир нафасга юмиб кўзларин...
Мавзолейдан чиқдим,
дилим, шодон урар,
Мавжуд экан замин ва ҳаёт —
Ильич ҳузурида шу азим курра
Ўз ишидан шодон берар ҳисобот!

Толиб ЙЎЛДОШ

ЮЛДУЗЛАР

Осмон тўла юлдузлар,
Саноғига етмайман.
Балки санаб етарман,
Буни сизга айтмайман.
Боғчада ўрганганим
Бир—иккидан ўнгача.
Шунча юлдуз борлигин
Билмас эдим бунгача.

ДЕРАЗАДАН ҚАРАЙМАН

Деразадан қарайман —
Кўча тўла одамлар.
Чумолидек чувалиб,
Ҳар томонга одимлар.
Дадамлар ҳам шуларнинг
Орасида эканлар.
Шундан кўзимнинг оқу-
Қорасида эканлар.

Қувган етар

Бу қочганни қувиш эмас,
Меҳнат, ҳавас нишонаси.
Ким орзусини қувиб етса,
Ялтирайди пешанаси.
Орзу қочар, ҳавас қилган —
Ундан қолмай қувиш керак.
Юзи-кўзни пешананинг —
Тери билан ювиш керак.
Ғайрат керак бунинг учун,
Ўқиш, ишда ҳар ерда ҳам.
Ғайрат билан бўлмаган иш
Бўлар бошга ортиқча ғам.

Вали ҒАФУРОВ

Кўнгил ҳикоялари

ОНАИЗОР

Мастура хола кўксига ўғлининг суратини босди. Босди-ю, кўнгли бузилиб кетди...

Раҳимжонни кўрмаганига яқин ўттиз йил бўлди. Шундан бери фарзанд доғида қанча-қанча кечаларни йиғлаб ўтказмади дейсиз. Буни қаранг-ки, ўзига тамомила бегона бўлган бир хонадонда жигарбандининг суратини учратиб қолсая?! Мастура хола ҳаяжондан титраётган қўлидаги суратни дам кўксига, дам лабларига босар, хўрсинар, бегона уйда ўтиргани учунми унсизгина йиғларди.

Уруш кўплар қатори Мастон хола онласининг ҳам тинчлигини бузди. Ўша йили кузда эрини фронтга кузатиб, икки боласи билан қолди. Қизи Мастон балоғат ёшидайди. Уруш бўлмаганда тўйини ўтказишмоқчи эди. Тўй қолди. Куёв бўлмиш Йигитали урушнинг биринчи ойидаёқ жўнаб кетди. Раҳимжон эса ўн олти ёшларда. Мастура хола, қизи заводга ишга кирди. Ситамли йиллар ўтди. Раҳимжон ўн саккизга кирганида отасидан қора хат келди. Мастура хола мудҳиш хабарни эшитиб чўкиб қолди. Раҳимжон-чи, Раҳимжон? У чидаб туролмади, отасининг қасосини олиш учун фронтга жўнади.

Уруш... уруш... Озмунча кулфат келтирдими?! Онани боладан, ошиқни маъшуқдан жудо қилди. Ота қасосини олиш учун қўлига қурол олган Раҳимжон ғаддор душманни то Германиягача қувиб борди. Афсуски унга Ғалаба кунини нишонлаш насиб қилмади. У Берлин остонасида қаҳрамонона ҳалок бўлди.

Бу мудҳиш хабарни Мастон билан куёви Йигиталигина билишарди холос. Йигитали вайрон бўлган хонадонни тиклади, ўтганларнинг чироғини ёқди, ўғиллик қилди. Невараларни айтмайсизми? Бир-биридан меҳрибон. Аммо оналар фарзандларини унута олармиди? Гоҳо Мастура хола Раҳимжонни эслаб зор-зор йиғлайди, бошқаларни ҳам йиғлатади. Ундан бир донагина сурат сақланиб қолганди. Қуролдош дўсти билан бирга Қора денгиз соҳилида тушган сурати уй деворида осиғлик турарди Онаизор унга тикилиб-тикилиб таскин топарди. Мана энди у ҳам йўқ. Набиралари тушмагур бир-бири билан талашиб, йиртиб ташлашибди. Ўшандан буён Мастура хола ўғлини бир умрга йўқотгандай...

Саккизинчи март куни эрталаб Мастура холани қизи билан куёви байрам билан табриклашди. Сўнгра қўярда қўймай уни кийинтиришиб, машинага ўтқазишди. Аввалига хола «тобим қочиб турибди, мен қолақолай» деб унамади. Бироқ куёвининг Бўстонлиқдаги дўстининг тўйига олиб боришини эшитиб кўнди.

Улар йўлга чиқдилар. Аксига олиб машина манзилга яқин қолганда бузилиб қолди. Ҳавонинг авзойи бузуқ. Уйдан чиқишаётганларида осмонда сузиб юрган лахтак булутлар қоп-қора тусга кирганди. Сал ўтмай момақалдироқ гумбурлаб, ёмғир ёға бошлади.

— Қир ҳавоси шунақа бўлар эканда? — норози оҳангда гапирди Мастура хола.

Йигитали унинг гапини гўё эшитмагандек ёмғир савалаётган дераза орқали ташқаридан кўзини узмай ўтирарди. Лекин жавоб қайтармай орқа ўриндиқда узоқ-узоқларга тикилганча шумшайиб ўтирган онага қаради. Эр-хотин кўз уриштириб ич-ичларидан сидирилдилар. Чунки Мастура хола урушнинг бошидан бери кўп вақтини хаёл суриш билан ўтказадиган бўлиб қолган эди. Ахир жангда ҳалок бўлган эри билан ёлғиз ўғли Раҳимжонни ўйламай, улар тўғрисида хаёл сурмай бўлармиди? Тунд ҳавони ёқтирмайди. Бу кексаликдан ё дардчиллигидан эмас. Раҳимжонни кузатаётган куни ҳам ҳавода қора булутлар ғужғон ўйнашган эди. Ўша куни ҳам осмонда мотамсаро кезиб юрган булут ўғлини кузатиш пайтида гўё йиғлаётгандек муздек томчиларини тўккан эди. Ўшандан бери ҳавога булут чиқдими, тамом, холанинг кўнглига қоронғилик чўкади. Ҳозир ҳам у ўғлини фронтга жўнатган кунини кўнглидан кечирарди...

Мастура холанинг ҳаёлида не-не машъум фикрлар ўтаётганида қизи онасининг ёнига ўтмоқчи, уни гапга солиб чалғитмоқчи бўлди. Кабина эшигина очиши билан ичкарига шамол аралаш ёмғир томчилари ёпирилди. Мастура хола юзига урилган муздек томчиларга парво қилмади, қотма бармоқлари билан сидириб ташлаб яна бир нуқтага тикилганича жимгина ўтираверди.

Ёмғир тинишини кутиб ўтирган Йигиталининг ҳам тоқати тоқ бўлди. У шашт билан эшикни очиб чиқдида, машина капотини очди. Мастура хола куёвининг сел тагида турганини кўриб, раҳми келди шекилли, «эрингга айт, ичкарига кирсин, шамоллаб қолади». — деди қизига ярим ўгирилиб.

Қиз онани юпатган бўлди. Она бўлса яна паришонҳоллигига ўтиб, ҳаворанг плаш ёпиниб келаётган кишига тикилиб турарди. Нотаниш киши Йигиталига яқинлашиб сўрашди-да, қаддини бир оз букиб машина моторига тикилди. Бир оздан сўнг у Йигиталига нималарнидир гапира бошлади. Йигитали маъқул топгандек бош ирғади-да, орқасига ўгирилиб эшикни очди.

— Ойи, машина тузалгунга қадар мана бу уйга кириб турасизларми? — деди тунука томли уйни кўрсатиб.

Аёллар розилик билдириб машинадан тушишди-да, печ ёқилган иссиқ уйга кириб ўтиришди Энди ёмғир бир оз сийраклашган, борган сари кучаётган шамол бўлса том деворларига, дарахт таналарига урилар, ҳайқирарди. Қош қорайганда машинани тузатиб, ичкарига кирган икки эркак иккинчи уйдан жой олишди. Йигитали девордаги суратларга тикилганча чой хўпларкан, мезбон сўроққа тутди.

— Хастимомлик бўламан дедингизми? Кўпдан бери турасизларми?

— Ҳа, туғилганимдан бери. Нима эди Собиржон?

— Ўша ерлик бир танишим бор эди. Фронтга бирга жўнаб, бирга жанг қилгандик. Кўп бамаъни йигит эди раҳматлик... Қайтганимдан сўнг ҳар гал Тошкентга тушганимда уйини ахтардим. Хастимом атрофидаги ҳамма кўчаларга кириб чиқдим. Тополмадим. Бир гал бирга тушган суратимизни олиб тушиб, учраган одамга кўрсатдим ҳам, бўлмади.

— Исми ёдингиздами? — бўшаган пиёлани узата туриб сўради Йигитали.

— Ҳа, суратини асраб қўйипман. Кўринг-чи, балки сизга таниш чиқиб қолар.

Собиржон ўрнидан турди. Тўрдаги жавондан бахмал жилдли альбомни олди-да, варақлай бошлади.

— Мана, топдим.

У шундай деб Йигитали ёнига тиз чўкди. Альбомга ёпиштирилган суратни кўриши билан Йигиталини ҳаяжон босди.

— Ҳа, таниш... Танишгина эмас, яқин кишимиз бўлади. Бу, уйингизда ўтирган қайнанамнинг ўғли Раҳимжон бўлади Фақат битта илтимос. Раҳимжоннинг ҳалок бўлганлиги тўғрисида оғиз очмайсиз.

Йигитали Собиржон билан гапни пишитиб, иккинчи хонага чиқишди. Сурат Мастура холанинг қўлига ўтди. Она эсанкираб қолди. У фарзанди суратини эмас, ўзини бағрига босаётгандек қайта-қайта кўксига босар, лўппи юзларидан ўпар ва тинмай кўз ёш тўкарди. Ниҳоят кампир юпаниб Собиржонга қаради.

— Раҳмат болам, ўғлимнинг дўсти экансиз...

Мастура хола эртаси эрталаб руҳи тетик, кайфияти чоғ ҳолда машинага чиқиб ўтирди.

ЮБИЛЯРЛАРИМИЗ

ЁРҚИН ШОИР

ПАВЕЛ АНТОКОЛЬСКИЙ 80 ЁШГА ТЎЛДИ

Павел Григорьевич Антокольский 1896 йилда адвокат оиласида туғилган. Москва Давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультетини тугатиб, Е. Б. Вахтанговнинг драма студиясига қатнайди. Унинг биринчи шеърий тўплами 1922 йилда нашр этилган. Шоирнинг 20-йилларда яратилган асарларида романтик кайфият устун туради. Антокольский бутун Совет Иттифоқини кезади, халқларнинг бузилмас дўстлигининг гувоҳи бўлади. Шунинг натижасида юзага келган «Қатнашувчилар», «Катта масофа», «Пушкин йили» тўпламларида совет воқелигини куйлаш биринчи планда туради. Улуғ Ватан уруши йилларида яратилган қатор асарларида совет халқининг қаҳрамонлигини, совет солдатларининг фронтдаги жасоратини улуғлади. «Чкалов» драматик достони, «Ўғил» поэмаси шу даврда яратилди.

«Ўғил» поэмаси шоирнинг номини янада кенгроқ танитди. Поэма шоирнинг урушда ҳалок бўлган ўғли ҳақидадир. Лекин асарда шоир фақат ўз ўғлини эмас, балки Ватан, халқнинг бахт-саодати йўлида ўлимга тик боққан совет комсомол ёшларининг образини ёрқин бўёқларда тасвирлайди. Поэма майин лиризм, кучли драматик туйғуларга бой. Бу асари учун шоир 1946 йилда Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвон билан тақдирланди. Урушдан кейинги йилларда «1848», «Океан», «Вақт эртаги» поэмаларини яратди. Унинг «Шоирлар ва замон» мақолалар тўпламида адабиёт ва санъат, ижодкор дўстлари ҳақидаги адабий ўйлари жамланган. Шоир Пушкин ҳақидаги шеърлар ва балладаларини тўплаб «Пушкин тўғрисида» деган тўпламини чоп этди. Антокольский кейинги йилларда халқаро воқеаларга ҳам ўз асарлари орқали аралашмоқда. Айниқса унинг Вьетнам ҳақидаги шеър ва прозасидан ташкил топган «Вьетнам қудрати» асари ибратлидир. Шоир сўнгги йилларда яратилган «Улкан қувват», «Тўртинчи ўлчов» тўпламларида инсон ва замон темалари ҳақида фикр юритади. Хусусан «Тўртинчи ўлчов» тўпламларидаги шеърлар инсонни ёшликка ундайди, уларда шоирнинг вақт тўғрисидаги фалсафаси ёритилган. Антокольскийнинг таржима соҳасидаги ишлари ҳам ибратлидир. Самад Вурғун, Егише Чаренц, Микола Бажан асарларини Иттифоқ ўқувчиларига етказишда катта ҳиссаси бор. Ёрқин руҳли, ҳассос шоир Павел Григорьевич Антокольский совет шеъриятининг шаклланиб, ривожланишида ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда. Биз шоирнинг муборак 80 ёши билан қутлаймиз.

О. ИКРОМ.

ПАХТАКОР, БАХШИ

Тошкент область Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз бригада бошлиғи Чори Хўжамбахши ўғлини ҳамқишлоқлари моҳир пахтакор дебгина эмас, ажойиб бахши деб ҳам ҳурмат қилишади. Чори шоирнинг отаси Хўжамбахши Қашқадарё воҳасида ўз достонлари билан эл оғзига тушган эди. Жиян шоир, Омон шоир, Бекмурод шоирлар ижодидан баҳраманд бўлган. Ислом шоирдан мақтов эшитишга муяссар бўлган Чори шоир замонавий мавзуларда термалар, достонлар ижод этиб келади. «Алпомиш», «Гулиҳиромон», «Нурали», «Гўрўғлининг туғилиши» каби кўпгина достонларни ёд билади.

Чори шоир Хўжамбахши ўғли 50 ёшга тўлди. Шу муносабат билан унинг ижодидан намуна берилаётир.

Чори шоир ХУЖАМБАХШИ ўғли.

ДЎМБИРАМ

Оҳангимга оҳанг қўшган дўмбирам,
Чертганимда кўнглим жўшган, дўмбирам,
Илҳоми дарёдай тошган, дўмбирам,
Шоирликда мададкорсан, дўмбирам.
Сенинг билан борсам ҳар бир базмга,
Халойиқни тортдим айтган сўзимга,
Иззату обрў келтирдинг ўзимга,
Ҳамма жойда ижодкорсан, дўмбирам
Қулоғингни моҳир уста тешгандир,
Қопқоқ чўпинг елимда ёпишгандир,
Торларингни устанг майин эшгандир,
Созлар ичра жарангдорсан, дўмбирам.
Буроғинг—ман келтираман тобингга,
Қўнғироқ, пўкак тақаман сопингга,
Тўрғай поп бўп қўнганди қулоғингга,
Шундай-шундай оҳангдорсан дўмбирам.
Чечан бахшилар макони Бешкенди,
Эганг сени олиб Бўка кўчганди,
Сени билан кўрдим пойтахт Тошкентди,
Мен эганг—ман, доим борсан, дўмбирам.
Таклиф этди мени ойнаи жаҳон
Сенинг билан бўлдим мен унда меҳмон,
Эргаш ота тўйида куйлаб чунон,
Қойил қилган икки торсан, дўмбирам.
Сенинг билан Тошкентга келсам ҳар гал,
Кутарди Ҳоди ака. Мансур Афзал,
Йўқлар Ҳамид акам. Усмон ҳар маҳал,
Олимлар билан ҳамкорсан, дўмбирам.
Олиб бордим уч устознинг тўйига,
Меҳмон бўлдик ҳар бирининг тўйига,
Жўр бўп турдинг эганг айтган куйига,
Халойиққа эътиборсан, дўмбирам.
Чори чертса жўшиб сайра, дўмбирам;
Ленин номин айтиб яйра, дўмбирам,
Таърифида баланд янгра, дўмбирам,
Шоиринг—ман барқарорсан, дўмбирам.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ

ШИЙПОН

Далада омонат бир шийпон,
Билмадим қурилмиш қай
замон!
Атрофда кўринмиш бирор
жон.
Сукунат ҳукмрон,
Сукунат.
Сукунат қўйнида яшиллик,
Ям-яшил биёбон.
Яшиллик қўйнида доғдайдир
бир шийпон.
Бузилса ҳам бўлар.
Аммо... йўқ.
Истамам!
Ёмғирда бўлганди менга
соябон.
Ҳали кўп ёмғирлар ёғажак,
Жалалар қуяжак беомон.
Ҳали кўп одамга бу шийпон
Бўлажак бошпана, соябон.

* * *

Қайларда қолдингиз,
Тупроқли кўчалар!
Болалик ўтдими шунчалик
тез, тиғиз,
Мароқли кўчалар!
Болалик кезлари тупроқда
кезиниб,
Юрардим,
Юрардим,
Юрардим,
Энди у кезларни соғиниб,
Қизийди юрагим.
Бугун сиз қадрингиз ўтганин
сездириб,
Қалбимни қиздириб чорлайсиз,
Тупроқли кўчалар.
Асфальтдан тупроқни фарқ
этиб,
Шаҳарни муваққат тарк этиб,
Йўл олдим қишлоққа,
Қишлоқдан далага, тупроққа,
Тупроқдан тошлоққа,
Тошлоқдан сўқмоққа,
Сўқмоқдан тош-тоққа,
Тош-тоққа,
Юксакка йўлларкан йўлларим,
Шаҳарни соғинсам қай чоқда,
Юксакдан тушмоқлик қийинмас
Ва аммо оёғим гийилмас
Тупроқда мириқиб юрмоқдан,
Қуш бўлиб қанотим кермоқдан,
Шаҳарни соғинсам,
Қуш бўлиб учаман тағин мен.
Тушаман тоғ-тошдан сўқмоққа
Сўқмоқдан тошлоққа.
Тошлоқдан далага, тупроққа,
Тупроқдан ўтаман қишлоққа.
Кўраман поданинг қайтишин
ўтлоқдан.
Булутдай бурқийди чанг,
тупроқ.
Болалик қайтгандай шод,
қувноқ.
Қийқиргим келади қишлоқда,
Боладай рақс этиб тупроқда.

ГУЛҚАЙЧИ

КОНВЕРТЛАРНИ ҚАЙЧИЛАГАНДА

«Сафар сувни пақири билан кўтарарди».

«Узимча хиргойи қилиб, океан кемасидек чўлларда юрардим».

«Мана автобус қуш сингари қанот боғлаб чўл укаси томон сузиб борарди».

«Исириқлар мўрт бўларкан, вазнимдан ғарчиллаб суяклари синди».

«Билакдай илон болидан тикка бўлиб, бошини менга ўқталиб, ким ва нималигимни билолмай, кундуз куни ҳам ёнар кўзлари фонарини ёқиб қарамоқда».

«У уйғоқ ётса-да, менинг тўлғонишимни сезиб турарди».

«Илҳом қалбда қимирлар,
Келармисан нигорим?»

Қийма сатрлар

«Ногахон ўчмасин дилдаги қумғон»

* * *

«Бўлганим йўқ жинни-пинни,
Қалбда куйган қарзим бордир».

* * *

«Дудоғинг ёғдусида мен ғазал битсам чин
оқшомлар,
Бўлиб ғоввос янглиғ ғарқ тошиб оққан
зилолингга».

* * *

«Сен табассум қилсанг агар —
Сувсиз, қақроқ, қумлоқ ерлар
Ажойиб бир гулбоғ бўлур».

Ўзи ва сўзи

ЭПИГРАММА

Кўп шеърида ғоя— камтарлик.
Бу мавзуда ёзгум, — дер, —ода,
Ўзин кўриб сочинг бўлар тик,
Димоғ баланд, қомати ходa.

Ўткир САИДОВ.

— Аливой, қаёққа кетяпсан?
— Боғчага, ўзингиз-чи?
— Ёш ҳаваскор ёзувчилар машғулотига...

— Вали ака, йўл бўлсин?
— Ёш ҳаваскор адабиётчилар машғулотига. Ўзингиз-чи, Аливой?
— Менга ўша машғулотни олиб боришни топширишди...

Китоб жавонини телевизор тўсиб олди...

А. Ҳолиқов чизган расмлар.

Сиз ҳаракат қоидаларини биласизми?

ЙЎЛОВЧИЛАР КОНКУРСИ

ИККИНЧИ ТУР

1. Сиз завод ҳовлисида турибсиз. Бу ерда пиёдалар учун белгиланган ҳаракат коидаларини бажариш шартми? Бу ҳақда «Йўл ҳаракати қоидалари»нинг қаерида нима дейилган?

2. Баъзи бир йўлларда махсус бўёқ билан велосипедчилар йўлкаси чизиб кўрсатиб берилган. Бундан пиёдалар фойдаланса ҳам бўладими?

3. Нима учун аҳоли пунктларидан ташқари йўлларда (уларда ўтиш жойлари белгиланмаган бўлса) унинг икки томони яхши кўринадиган жойидан тўғри бурчак остида кесиб ўтишга рухсат этилади?

4. Давлат автомобиль инспектори чорраҳада туриб, қўлини юқорига кўтарди. Унинг бу ҳолати нимани билдиради?

5. Светофорнинг ўчиб-ёниб турувчи сариқ сигнали ишлаб турганида пиёда чорраҳада қандай ҳаракат қилмоғи лозим?

6. Бу белги нимани билдиради? Унинг амалдаги кучи пиёдаларга ҳам таалуқлими ёки йўқ? 1-расм.

7. Пиёдалар, ўтиш учун махсус ажратилмаган жойлари бўлмаган кўча ва йўлларнинг қаеридан ўтишлари мумкин?

8. Йўлнинг ўтиш қисмида турганида йўловчилар транспорт воситаларидан олдин ўтиш ҳуқуқини берадиган ҳолларни бирма-бир санаб беринг.

9. Сиз велосипедда ишга борасиз ва қайтишда ўғлингизни боғчадан олиб қайтдингиз дейлик. Шундай иш тутишга рухсат этиладими? Қайси ҳолларда?

10. Бир томонлама ҳаракат қилинадиган йўлнинг қайси бири нисбатан хавфсизроқ ва нима учун? 2-расм.

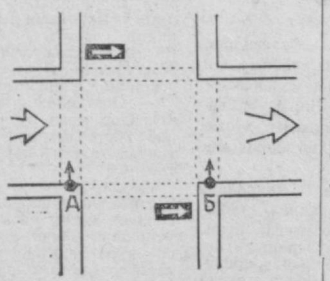

ПИЁДАНИНГ МАСЪУЛИЯТИ

Пиёда ҳам ҳаракат иштирокчиси ҳисобланади. Шундай экан, у маълум ҳуқуқ ва бурч эгасидир. Қоидаларда пиёда ҳаракати учун тратуар, йўлдан ўтиш жойлари ажратилган. Шу билан бирга уларнинг хавфсизлигини таъминлаш учун бир қатор тадбирлар ҳам кўзда тутилган.

Пиёда бурчи эса унчалик мураккаб эмас. У ҳам бўлса кўча ва йўлларнинг ўтиш жойи талабларига риоя қилиш, ўз ҳаётини хавф остида қолдириб, транспорт ҳаракатига халақит бермаслик ва бошқалардан иборат.

Ҳаракат хавфсизлигига хилоф иш тутган пиёда маъмурий жавобгарликка тортилади. Светофор ёки регулировчининг тақиқловчи сигналига қарамай, кўча ва йўлларнинг белгиланмаган еридан ўтишга интилган ва ножўя ҳаракати билан транспортнинг нормал юришига салбий таъсир этган пиёдаларга бир сўмгача жарима солинади. Тартиббузарликлари йўл транспорт бахтсиз ҳодисасига сабаб бўлган пиёдаларга 10 сўмгача жарима солинади. Мабодо тартиббузар пиёданинг айби билан содир бўлган кўнгилсиз ҳодисалар оғир йўқотишларга, «одам ўлиши ва ҳокозо га» сабаб бўлса, бундай ҳолда у жиноий жавобгарликка тортилади.

Онгли равишда кўчанинг ўтиш жойларини ишдан чиқарган, йўл белгиларини менсимаган, транспорт ҳаракатини бошқариш жиҳозларини яроқсиз ҳолга келтирганликда айбланганлар 20 сўмгача жарима тўлашга мажбур этиладилар.

Марказий кўчалардан бирида. Пиёдалар ва транспорт.
В. Белоплотов фотоси.

• Тажриба ва ташаббус

Жамоатчилик ёрдамида

Йўл-транспорт ҳодисалари олдини олишда ленинградликлар бошлаган тажриба, айниқса, таҳсинга лойиқ. Бу ердаги ҳар бир турар жой идораси ҳузурида ҳаракат хавфсизлигини таъминловчи группалар ташкил этилган. Улар атрофига инженер, ўқитувчи, врач ва бошқа касб эгаларидан иборат юз-юзлаб жамоатчи автоинспектор ва дружиначилар уюшган. Бу беминнат дастёрларнинг бўш вақтлардаги асосий диққат-эътибори ҳаракат хавфсизлигини намунали ташкил этишга қаратилган.

Инвалид-пенсионерлар ўртасида тушунтириш олиб бориш бир мунча оғир юмушлардан. Ленинградликлар бу юмушни бажаришда пропаганданинг хилма-хил усулларидан фойдаланишяпти. Уларга, айниқса, лекция, суҳбат ўтказиш, машғулот ва викториналар ташкил этиш, илмий-ҳужжатли фильмларни намойиш этиш, кўчалардаги стендларни кўргазмали қуроллар билан безаш каби тадбирлар ғоят қўл келяпти. Бу хайрли ишга сафарбар этилган тарғиботчилар барча имкониятлардан баракали фойдаланаяптилар. Уларни ўз мижозлари клуб, маданият саройлари, маданий-оқартув муассасаларида сабрсизлик билан кутишади.

Ота-оналар ўртасида бу борада олиб борилаётган ишлар ҳам ибратлидир. Навбатчи пропагандистлар тартиббузар ҳайдовчи, йўловчи, велосипедчи ўсмирни дарҳол тўхтатиб, улар билан суҳбат ўтказадилар.

Жамоатчилик ёрдамида амалга оширилаётган бу тадбирлар ўз самарасини кўрсатмасдан қолмаяпти, албатта. Шаҳарда транспорт бахтсиз ҳодисалари миқдори тобора камайиб боряпти. Ленинградликларнинг бошлаган бу хайрли ишларини биз ҳам пойтахтимизда қўлласак, у яхши натижалар бериши муқаррар.

I ◆ КОНКУРС ДАВОМ ЭТАЯПТИ ◆ ПИЁДАНИНГ ҲУҚУҚ ВА БУРЧИ ◆ ИЛҒОР ТАЖРИБА-ХАВФСИЗЛИК ХИЗМАТИДА ◆ КОНКУРС ҚАТНАШЧИЛАРИ ФИКРЛАРИ ◆ ИНТИЗОМЛИ ПИЁДАГА ҲУЖЖАТ.

МУҲИМ МАВЗУ

Ҳурматли редакция! Мен пиёдалар конкурсига иштирок этишга қарор қилдим. Чиндан ҳам газетада кўтарилган «Пиёдалар учун ҳаракат қоидалари» ҳозирги даврнинг энг муҳим темаси ҳисобланади. Ҳақиқатан ҳам кўпчилик пиёдалар йўлдан ўтаётганларида етарли эҳтиёткорлик кўрсатишмайди. Уларнинг айримлари ҳатто йўл қоидаларини аниқ ва талаб қилинган даражада бажаришни тан олишмайди. Шунинг учун ҳам бу тадбир яхши натижа бериши шубҳасиз.

Н. ҚАДАМОВ.

* * *

Мен ҳавас билан пиёдалар конкурсида қатнашаяпман. Ўйлайманки, у пиёдаларга кўчада юриш қоидаларини мукаммал билиб олишда муҳим аҳамият касб этади.

И. МАВЛОНОВ,
техник.

* * *

Кўчада юриш қоидаларини пухта билиб олишга даъват этувчи бу муҳим мавзуни «Оқшом» газеталари томонидан кўтарилиб чиқилганлиги айни муддао бўлган...

В. БОГАЧКИН.

* * *

Пиёдалар томонидан қоидаларни яхши билиб олиш ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда катта аҳамиятга эга. Чиндан ҳам юриш-туришда интизомсиз, йўл қоидаларини билмаган пиёдалар тез-тез бахтсиз ҳодиса сабабчилари бўладилар

В. ВАРВАРИН.

* * *

Йўлнинг ўтиш жойларида ўйнаб юрган болаларни тез-тез кўриб тураман. Биз катталар кўпинча болаларнинг бу одатига бефарқ қараймиз. Қандайдир бир дақиқада кўнгилсиз воқеа содир бўлиши мумкинлигини унутмаслик керак. Шу боисдан ҳам ҳаракат хавфсизлиги конкурси ўтказилаётганлигини ўринли тадбир деб ҳисоблайман.

Н. СИЛАНТЬЕВА.

* * *

Пиёдалар конкурси ўз вақтида ўтказиляпти. Шаҳар йўлларида транспорт воситалари миқдори кун сайин кўпаймоқда. Шунинг учун ҳам ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш муҳим муаммо бўлиб турибди. Конкурсда қатнашаётган пиёдалар, албатта йўл ҳаракат қоидаларини ўқийдилар ва бизга қимматга тушадиган кўнгилсиз ҳоллар айбдорлари бўлмасликка интиладилар. Ҳеч шубҳа йўқки, пиёдалар конкурсидаги бу дастлабки қадамлар катта фойда келтиради.

А. КАРИМОВ.

РЕДАКЦИЯДАН:

Касби бўйича геолог бўлган А. Каримов «бу дастлабки қадами» билан 8 балл тўплади. Бироқ бу унчалик юқори эмас. Биринчи тур якунлари бўйича ҳам ўтган йилги конкурс ва телеконкурс совринини олган инженер Ю. Карлов ғолиб чиқди. У бир неча юз иштирокчилар орасида ўнта саволга батафсил жавоб қайтарган ягона кишидир.

Ш. Лихтарев, З. Якуш, В. Тихоненко, М. Тарасов ва М. Либгольд каби конкурснинг беш иштирокчиси тўққизтадан саволга тўғри жавоб йўллашган. Йигирма киши эса саккизтадан баллга эга бўлди. Улар орасида «Пардозлаш» трестининг 20-қурилиш бошқармаси дурадгори В. Варавин, 78, 107-мактаб ўқувчилари Э. Фозилов, А. Строев, Автомобиль йўллари институти студенти И. Хамиддуллин, Ю. Югай, А. Адисман, Э. Файзив. Н. Петрова, Г. Кудрявцева ва бошқалар бор. Конкурснинг қолган иштирокчилари ҳам бир мунча яхши балл тўплашган. Конкурс давом этяпти.

МАХСУС ҲУЖЖАТ ТОПШИРИЛАДИ

Япониянинг Итикова шаҳрида ҳаракат хавфсизлиги бўйича лекциялар тинглашган йўловчиларга махсус ҳужжатлар топшириш одат тусига кириб боряпти. Бундай ҳужжат эгалари светофор сигналларига қатъий амал қилиши, кўчаларни кесиб ўтишда, фақат махсус жойлардан юриши, йўлнинг қатнов қисмидан югуриб ўтмаслик, кўчалардан юрганда унинг ўнг томонидан ҳаракат қилиши каби қатор муҳим талабларни ҳар доим бажаришни ўз зиммаларига олишлари лозим. Чиндан ҳам унчалик мураккаб бўлмаган бу қоидалар кўчалардан ўтишда пиёдалар хавфсизлигини таъминлашда хизмат қилади.

Пиёдалар ҳуқуқини намунали йўлга қўйиш ҳам ахлоқан, ҳам юридик нуқтаи-назардан муҳим аҳамиятга эга. Ҳайдовчилар қатори пиёдаларга бўлган талабларга қатъий амал қилиш ҳаракат хавфсизлигини таъминлашда асосий омил бўлиб хизмат қиляпти.

• Билимингизни текшириб кўринг

I-ТУР САВОЛЛАРИ ЖАВОБИ

1. Пиёда тенг ҳуқуқли йўл ҳаракати иштирокчиси. Йўл ҳаракати Қоидаларининг 9-пункти қуйидагича изоҳ беради: Пиёда йўлда транспорт воситасидан ташқарида турган ва йўлда бирон иш билан банд бўлмаган, яёв кетаётган ҳар бир шахс, шунингдек, велосипедини етаклаб, чана, аравача, болалар колясkасини ториб бораётган шахслар ҳам пиёда ҳисобланади.

2. Қоида пиёдаларни уларнинг ўтиш жойлари ва тратуарларнинг ўнг томонидан қатъий ҳаракат қилишига «мажбур» этмайди. Бироқ бу кўрсатма ҳаракат қоидалари бўйича дарслик ва қўлланмалардан ўрин олган. У қуйидагиларни бажаришга қаратилган:

— Ҳаракат қилишнинг бундай тартиби одамларнинг халақит бермасдан юришларини кўзда тутади;

— Тратуарнинг чеккасидан бораётган пиёда ҳар доим ҳаракатдаги транспортга юзма-юз бўлади ва ўз вақтида хавфсизлик тадбирларини кўра олади.

3. «Йўлнинг қатнов қисми» деганда йўлнинг транспорт воситалари ҳаракат қилиши учун мўлжалланган қисми тушунилади.

4. Регулировчининг йўлда турган вазиятига қараб, унинг орқасидан ҳаракат қилиш мумкин бўлади. Бунда пиёда ўнгга, чапга ҳамда қайрилиб олаётган транспорт воситалари ҳаракатига халақит бермасдан юриши керак.

5. Қоидаларнинг 67-пунктида таъкидланишича, регулировчи сигнали светофор кўрсатмалари, йўл белгилари ва тортилган йўл чизиқларига ҳатто зид келган тақдирда ҳам ҳайдовчи ва пиёдалар унинг сигналига амал қилишлари лозим.

6. «Катта тезликда ҳаракатланиш йўли» белгиси бор йўлдан пиёдаларнинг юриши тақиқланади.

7. «А» пиёда 1-автомобилдан олдин ўтишга ҳақли. «Б» пиёда эса тўхтаб туриб 2-автомобилни ўтказиб юбориши лозим. Бу Қоидаларнинг 21-пунктида айтилган.

8. Ҳаракат қоидаларининг 158-пункти «б» моддасида белгиланишича, «ҳайдовчи ёнидаги ўриндиққа, автомобилнинг техника характеристикасида кўзда тутилганидан кўпроқ кишини ўтказиш ман этилади». Орқа ўриндиққа қанча киши ўтириши қоида билан белгиланмаган. Аммо унда ўтирган кишилар сони тўрттадан ошмаслиги лозим.

9. Ҳаракат қоидаларининг 16-пунктида таъкидланишича, пиёдалар ҳаракатдаги транспорт воситалари томон фақат тратуарлардан, агар улар йўқ бўлса, велосипедчилар йўлкасидан юришлари шарт.

10. Киши бир минутда ўртача 50 қадам юра олади. У тратуардан йўл ўқигача бўлган 10 метрли масофани 12 секундда босиб ўтади. Бу вақтда соатига 50 километр тезликда ҳаракат қилаётган автомобиль 68 метр юради. Пиёда хавф-хатарсиз ўтиб олиш учун автомобиль юқорида айтилган вақт ичида 170 метр ҳаракат қилиши лозим.

СУРАТДА: Бутуниттифоқ ҳаракат хавфсизлиги илмий тадқиқот институти транспорт воситалари бўлими инженери О. В. Мирошникова катта инженер В. В. Иконников билан нур қайтарувчи материаллар ёрдамида янги номер белгиларини тайёрлаш устида иш олиб бораяпти.

ТАСС фотохроникаси.

Материалларни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль Инспекцияси агитация ва пропаганда бўлими ходими Л. ОФ ФЕНГЕНДЕН тайёрлади.
Конкурс саволлари ва расмлар Ю. БРОДИЦКИЙНИКИ.

ИШЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Сўнгги вақтларда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси раҳбар ходимларининг меҳнатчи коллективлар билан учрашувлари анъанага айланиб боряпти. Биргина шу йилнинг ўтган даврида улар Уйсозлик комбинати бинокорлари, асбобсозлик, «Главстройиндустрия»-га қарашли 1-тажриба-механика, «Таштекстильмаш» заводлари ва бошқа қатор корхоналарда ишчи хизматчилар билан учрашиб, амалга оширилаётган ишлар, майда савдогарчилик, безорилик ва ичкиликбозликка қарши кураш тадбирлари хусусида батафсил тўхтаб ўтдилар.

Бундай учрашувларни уюштириш ва ўтказишдан асосий мақсад меҳнаткашларни совет қонунларига ҳурмат руҳида тарбиялашга қаратилган.

«Таштекстильмаш» заводи ишчи-хизматчилари билан бўлган учрашувда шаҳар Ички ишлар бошқармаси жиноий қидирув бўлими бошлиғи, милиция полковниги У. Тажихонов, пойтахтимизда жиноятчиликка қарши олиб борилаётган кураш аҳволи ва уни олдини олишда амалга оширилаётган тадбирлар ҳақида конкрет мисоллар билан батафсил сўзлаб берди. Нотиқ илгарилари юз берган кўнгилсиз воқеалар жиноятчилар томонидан содир этилган бўлса, эндиликда эса, асосан улар маданий савияси паст ва аҳлоқсиз кишилар томонидан юз бераётганлигини таъкидлади. Бу ножўя ишларнинг кўпчилиги рўзғор-оилавий жанжаллардан иборат бўлиб, улар асосан ичкиликбозлик оқибатида келиб чиқяпти. Лекин ана шу ярамас ишлар билан ўз коллективлари шаънига доғ туширган, қўни-қўшнилар ҳаловатини бузганларнинг хулқ-атворлари илгаридан кўпликка маълумлиги ҳеч кимга сир бўлмаса керак. Бироқ, «сен менга тегма, мен сенга индамайман» қабилида иш кўришнинг оқибати ана шу кўнгилсизликларга олиб келган.

У. Тожихонов жамоат тартибини бузувчилар хусусида фикр юритиб, шаҳардаги энг йирик машинасозлик корхонаси бўлган «Таштекстильмаш» заводидан мисоллар келтирди. Ҳушёрхонада меҳмон бўлишган, жиноят ва олибсотарлик қилиб қўлга тушганлар эвазига бу заводда кейинги бир йилда мингдан ортиқ ишчи куни беҳуда кетганлигини таъкидланди.

Ана шу вақтдан ҳам баракали фойдаланилганда эди, мамлакатимизда эмас, балки бир қатор чет давлатларда ўз маҳсулотлари билан эътибор қозонган завод коллективининг шуҳратига янада шуҳрат қўшилган бўларди. Чиндан ҳам бундай коллектив орасида кўрнамаклар бўлишига ҳайрон қоласан киши. Ана шуни ҳисобга олиб, корхона шаънига доғ тушираётганларга қарши муросасиз кураш олиб борилиши лозим.

Юқорида номлари тилга олинган корхоналарда чайқов бозорларида олибсотарлардан олинган харидоргир моллар савдоси ташкил этилди. Уйсозлик комбинатида 16 минг, 1-тажриба-механика заводида 28 минг, Тўқимачилик машинасозлиги заводида 42 минг сўмлик ноёб буюмлар ишчи-хизматчиларга реализация қилинди. Бу бозори чаққон молларни харидорлар давлат баҳосида сотиб олдилар.

Учрашувда завод ишчи-хизматчилари ОБХСС бўлими бошлиғи, милиция капитани А. С. Уруновнинг чиқишини мамнуният билан кутиб олишди. У ишчиларга мўмай пул топишга муккасидан кетган олибсотарларга қарши милиция ходимлари қандай курашаётганлари тўғрисида сўзлаб берди. Айниқса бир шаҳардан бозори чаққон молларни арзонга олиб, иккинчи шаҳарда сотиб жарақ-жарақ пуллаётган, «гастролёр» савдогарлар хусусида алоҳида тўхталиб, уларга нисбатан қаттиқ жазо чоралари қўлланилаётганлигини айтди.

Шу куни учрашувда шаҳар Давлат автомобиль инспекцияси бошлиғи М. Салоҳиддинов, идорадан ташқари ёнғинга қарши кураш бўлими ва паспорт бўлими бошлиқлари Ю. И. Супрягин, Ҳ. Қ. Қаюмов ўртоқлар ҳам ўз коллективлари амалга ошираётган хайрли ишлар тўғрисида ишчиларга гапириб бердилар.

Учрашув охирида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ички ишлар бошқармаси бошлиғи, ички хизмат генерал-майори И. Ғ. Сатторов машинасоз ишчиларни қизиқтирган кўпгина саволларига батафсил жавоб қайтарди.

В. ЛАПИНА.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14, 15|VI да **Келинлар қўзғалони** (премьера), 16|VI да **Оқшомдан тушгача.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 15|VI да **Беш кунлик куёв** (17.30), 16|VI да **Тинмасин соз** (18.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ (19.30).

КИНО

14 ИЮНДА

Сенсиз кечган ҳаёт — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «НУКУС» (тоқ соатларда).

Бегона кишилар учун концерт — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Оқ тиш; Оқ тишнинг қайтиши — «ВОСТОК» (18.30, 21.00), «ДРУЖБА» (17, 20.00).

15 ИЮНДА

Сенсиз кечган ҳаёт — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «НУКУС» (тоқ соатларда).

Бегона кишилар учун концерт — «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Оқ тиш; Оқ тишнинг қайтиши — «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21.00), «ДРУЖБА» (11, 14, 17, 20.00).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг

ҳунар-техника таълими бўйича давлат комитети

ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС БОШҚАРМАСИ БАЗАСИДАГИ

128-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА
1976—1977 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Ҳаракатдаги трамвай-троллейбуслар составининг слесарь-ремонтчилари, ҳаракатдаги трамвай-троллейбуслар состави электр асбобларини ремонт қилувчи электр слесарлари, контакт ва кабель тармоқлари электр монтёрлари.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 2 ЙИЛ.

Трамвай ва троллейбус ҳайдовчилари (17 ёшлилар), **тортиш подстанцияларининг электр монтёрлари.**

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—2 ЙИЛ.

ТОКАРЛАР.

ЎҚИШ МУДДАТИ 1 ЙИЛ.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДА БЎЛИБ, 8—10-СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқишга қабул қилинганлар уч маҳал бепул иссиқ овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар ва ишлаб чиқариш практикасидан тушган иш ҳақининг бир қисмини оладилар, трамвай-троллейбуслардан бепул фойдаланадилар.

БОШҚА ШАҲАРЛАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар.

АРИЗАГА ҚУЙИДАГИЛАР ҚЎШИБ БЕРИЛАДИ: туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, саломатлиги ҳақидаги справка, (форма номер билим юрти томонидан берилади); 3х4 см. катталикдаги 4 дона фотосурат, характеристика, автобиография яшаш жойидан справка, ҳарбий билет ёки ҳарбий хизматга чақириш тўғрисидаги гувоҳнома.

ҲУЖЖАТЛАР — соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти ҳузурида кечки мактаб ишлайди.

Билим юрти адреси: 700125, Тошкент шаҳар («Высоковольтний» массиви, Красновосточная кўчаси, 3«а»-уй, (13, 22- трамвайлар, 17, 41, 69-автобуслар, 18-троллейбуснинг «13-трамвай охири» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР

14 ИЮНЬ — ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ 1-А («ВОСТОК») ПРОГРАММАСИ

18.05 «Асл йигитлар». 19.00 Янгиликлар. 19.15 Мультфильм. 19.35 «Социалистик мусобақа кундалиги». 20.20 А. Н. Островский. «Бўрилар ва қўзилар». ССР Иттифоқи Давлат Академик Малий театрининг фильм-спектакли. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Бўрилар ва қўзилар». ССР Иттифоқи Давлат Академик Малий театри фильм-спектаклининг давоми. 23.45 Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Инжиқ малика». Мультфильм. **Рус тилида:** 18.50 Совет Армияси жангчилари учун. «Дам олиш соатида». 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Партия раҳбарлигида экономиканинг янги методлари». **Ўзбек тилида:** 20.00 Меҳнаткашлар ҳаваскорлик ижодининг Бутуниттифоқ фестивали. Тошкент область ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Тошкент область ҳаваскорлик коллективлари концертининг давоми. 21.50 «Дала ишлари кундалиги». 22.00 Телевизион ҳужжатли фильм. 22.25 Телевизион экранда биринчи марта. Бадиий фильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Зум-Зум». **Ўзбек тилида:** 19.20 Абитуриентлар учун. Математика. 20.20 Тошкент янгиликлари. 20.35 Москва филармонияси солистлари «Мадригал» вокал чолғу ансамблининг концерти. (рус.). 21.15 Абитуриентлар учун. Физика.

15 ИЮНЬ — СЕШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ 1-А («ВОСТОК») ПРОГРАММАСИ

10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.30 А. Н. Островский. «Бўрилар ва қўзилар». ССР Иттифоқи Давлат Академик Малий театрининг фильм-спектакли. 15.20 «Меҳнатинг-иқболинг». Ҳужжатли фильмлар программаси. 16.10 «Г. Марков ижоди». 16.55 Болалар учун. «Эски қалъа». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 17.45 «Объектив». 18.20 «Нерге-би» болалар ансамблининг концерти. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 «Халқаро конкурснинг лауреати Евгений Могилевский чалади». Телевизион музикали фильм. 20.00 «Терентий Семёнович Мальцев ҳикоя қилади». 2-кўрсатув. 20.30 «Ўғил». Бадиий фильм. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Спартак». «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 00.15 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиоси рус қўшиқлари хорининг концерти. 00.40 От спорти бўйича СССР чемпионати. Минскдан олиб кўрсатилади. 01.10 Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.30 «Қизиқарли учрашувлар». Ёш мухбирларнинг Ўзбекистон халқ ёзувчиси Назир Сафаров билан учрашуви. 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 Ёдгорликларни муҳофаза қилиш—умумхалқ иши». 20.00 «КПСС XXV съезди қарорлари —ҳаётга!». «Бунёдкор» программаси. 21.00 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 21.20 «Тошкент кўргазма заллари бўйлаб». 21.50 Бухоро педагогика институтининг «Садо» вокал чолғу ансамблининг концерти. 22.30 «Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети». Чорвачилик факультети (ўзб.). 22.55 «Уч қитъа киноҳужжатчилари». Кинокўрсатув (рус.). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. 19.20 Абитуриентлар учун. Математика. (ўзб). 20.20 Тошкент янгиликлари. 20.35 Скрипка куйларидан концерт. 21.05 Абитуриентлар учун. Физика (ўзб.).

Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлиги, медицина ходимларининг республика касаба союз комитети ва 1-республика клиник руҳий касалхонаси коллективи кекса соғлиқни сақлаш ходими, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, 1-республика клиник руҳий касалхонасининг бош врачи, 1944 йилдан КПСС аъзоси

Оскар Азизович МУРТАЛИБОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этадилар.

Тошкент оқшоми 4 бет.
14 ИЮНЬ, 1976 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

Р—02469.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26.

ИНДЕКС 64570. Нашр В—4016.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими —33-81-42.